

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ — ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ—ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

Ε Λ Λ Ε Ι Μ Μ Α Τ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ.

Ἡ οικονομικὴ διαχείρισις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας πρέπει νὰ μελετηθῇ ἰδιαιτέρως ἐκ τῶν σταθερῶν κατ' αὐτὴν φαινομένων τῶν ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς ἀλλεπαλλήλων ἐλλειμμάτων. Ἐνῶ μεταξὺ τῶν προοδευτικῶν ἐθνῶν παρατηροῦνται κανονικῶς περισσεύματα ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ἐσόδων, σχετικῶς πρὸς τὰ καταβαλλόμενα ἔξοδα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ἐνός ἀλλὰ πλείονων ὁμοῦ ἐτῶν, τούναντίον ἐν Ἑλλάδι, μὲν ὅλην τὴν φημιζομένην οικονομικὴν τοῦ τόπου ἀνάπτυξιν, ἢ διαχειριζομένη τὰ κοινὰ συμφέροντα ἰκανότης τῆς διοικουμένης τάξεως μεταβαίνει μετὰ στωϊκῆς ἀπαθείας ἀπὸ ἐλλείμματος εἰς ἔλλειμμα, διὰ δανείων, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἐπιτηδείων ἀγωνιζομένη νὰ συντηρῇ ἐκάστοτε τὸ παρὸν τῆς κυβερνητικῆς ζωῆς.

Κατὰ πόσον ἢ διεύθυνσις αὕτη τῆς ἐν Ἑλλάδι οικονομικῆς πολιτικῆς ὑποκρύπτει ἀληθεῖς διὰ τὸ ἔθνος κινδύνους, περιττὸν νὰ ἀποδειχθῇ. Ἐγείρεται ὁμως ἡ ἀπορία μέχρι πόσου χρόνου εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ βαδίζῃ τις ἐπὶ τῆς σχολιαστικῆς ὁδοῦ. Καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ ἅπασα ἡ νῦν προπορευομένη ἐν τῇ κοινωνικῇ μηχανῇ γενεά, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑποκριθῇ ἄγνοιαν τοῦ κρημοῦ, εἰς ὃν πάντως ἀπολήγουσι τὰ σταθερὰ ὡς τὸ προκείμενον παρακινδυνεύματα.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε δημοσιευθέντων ἀπολογισμῶν τῶν

εσόδων και εξόδων του ἡμετέρου Κράτους ἡ περίοδος τῆς ἀπὸ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1865 ὀκταετίας περιλαμβάνει τὰς ἐπομένους (εἰς δρ.) λεπτομερείας.

Ἔτη	Ἔσοδα προϋπολογισθέντα		Εἰσπραχθέντα	Ἔξοδα
	Τακτικά.	Ἐκτακτα (δάνεια).		
1858	18275307	3848874	20551577	25501501
1859	19763976	3848874	22083233	25945202
1860	21780000	3848874	24264222	26074493
1861	24996762	3848874	21654865	28113014
1862	24996762	4586474	17353605	28463160
1863	ἀψήφιστα	ἀψήφιστα	17389450	26204552
1864	23348685	4603774	26962666	27357374
1865	26972913	4200874	29082411	31647128
ὅλον			179342029	249306434

Κατὰ τὴν ὀκταετίαν ταύτην προξενεῖ αἴσθησιν, ὅτι οὐδὲ ἐν ὑπάρχει ἔτος δαπανῆσαν ἴσον ποσὸν πρὸς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα. Ὅλα σταθερῶς ὑπερέβησαν τὰς δυνάμεις τῶν οἰκείων προϋπολογισμῶν. Τὸ 1860 καὶ 1864 εἶναι τὰ μετριώτερα ($1 \frac{8}{10}$ τὸ α' καὶ $\frac{7}{10}$ τὸ β' ἐπὶ πλεόν). Τὸ 1863 καὶ 1862 εἶναι τὰ χειρότερα ($8 \frac{8}{10}$ τὸ α' καὶ $11 \frac{1}{10}$ τὸ β' ἐπὶ πλεόν). Οὐδὲ αὐτὰ τὰ προϋπολογισθέντα ἔκτακτα ἀπὸ δανείων ἔσοδα ἠδυνήθησαν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην νὰ καλύψωσι τὰ καταβληθέντα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ἐπικρατείας ἔξοδα. Τὰ ἔκτακτα ταῦτα ἔσοδα ὀνομάζονται ἐν τῇ πρώτῃ τετραετίᾳ προκαταβολαὶ τῶν 3 δυνάμεων· ἐνισχύθη δὲ ἡ πρὸς ἰσορροπίαν προϋπολογιστικὴ κυρίως ἀποστολὴ αὐτῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ τετραετίᾳ καὶ ἀπὸ δύο ἐσωτερικῶν δανείων, 3 καὶ τῶν 6 ἑκατομ. δραχμῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐγκαίρως πραγματοποιηθέντων.

Ἐν γένει ἡ οἰκονομικὴ διαχείρισις τῆς ἐν λόγῳ ὀκταετίας περιλαμβάνει $179 \frac{3}{10}$ ἑκ. δρ. πραγματικῶς [εἰσπραχθέντα] ἑκ τῶν προϋπολογισθέντων καὶ $219 \frac{1}{10}$ ἑκ. δρ. ἔξοδα πράγματι καταβληθέντα. Τὸ ἐντεῦθεν προκύψαν ἔλλειμμα

ἀνεβιάσθη οὕτω κατὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως 1865 εἰς δρ. 39989553. Βαθμηδὸν δὲ μέχρι τέλους τοῦ 1875 συνεποσώθησαν τὰ ἐνιαύσια τῶν Ἑλληνικῶν προϋπολογισμῶν ἑλλείμματα εἰς δρ. 68481893. Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν μέχρι 1865 ὀκταετίαν πρὸς τὴν κατόπιν αὐτῆς δεκαετίαν, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ πρόοδος τῶν ἐλλειμμάτων δὲν ἠκούλουθησε τὴν αὐτὴν ὁρμὴν, διότι ἡ ἀναλογία εἰς ἑκατομύρια εἶναι ὡς 39 : 29, καὶ μάλιστα μεταβιβαζομένης τῆς ἀναλογίας εἰς τὰ ἔτη κατὰ μέσον ὄρον, ἐνῶ ἕκαστον τῶν πρώτων 8 ἐτῶν ὑπέκυπτεν εἰς ἔλλειμμα 5 σχεδὸν ἑκατομ. δραχμῶν, ἕκαστον τῶν ἐπομένων δέκα ἐτῶν ἀνέδειξεν ἔλλειμμα ἑλαττον τῶν 3 ἑκατομ.

Ἡ κρισιμωτέρα ὄθεν περίοδος τῶν ἡμετέρων ἐλλειμμάτων εἶναι ἡ ὀκταετία 1858—65, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας συνέβη ἡ καταστροφὴ τῆς πρώτης Ἑλληνικῆς βασιλείας. Εἶναι περίεργος ἡ γλῶσσα τῶν ἐλλειμμάτων κατὰ τὰ δύο τμήματα τῆς σημαντικῆς ταύτης περιόδου, διότι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀνέβησαν εἰς δρ. 17170313, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ εἰς δρ. 22793992. Ἡ εἰς βάρος τῆς δευτέρας τετραετίας ποσότης δρ. 5623679 δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν μετάβασιν τοῦ ἔθνους ἐκ τῆς βασιλείας εἰς τὴν ἐπανάστασιν, τῆς ὁποίας ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκονομικὸς πρόδρομος τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1861 εἰς $6 \frac{1}{6}$ ἑκατομ. δρ. ἀναβιβάσθην ἔλλειμμα.

Ἡ ἱστορικὴ αὕτη ἀνάπτυξις τῶν κατὰ τοὺς ἡμετέρους προϋπολογισμοὺς ἐλλειμμάτων ἐν ταῖς τελευταίαις 18 ἔτεσι εἶναι ἡ κυρία πηγὴ τῶν ἐπιβαρυνόντων νῦν τὸ ἔθνος ἐσωτερικῶν δανείων, διὰ τοὺς τόκους καὶ τὰ χρεωλύσια τῶν ὁποίων ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1876 περιλαμβάνει δρ. 6435490, μὴ ὑπολογιζομένων ἐτέρων 1258000 δρ. διὰ τὸ ἐξωτερικὸν δάνειον τῶν 60 ἑκατομ. καὶ 3070820 δρ. διὰ τὸ ἐκ συντάξεων χρέος τῆς ἐπικρατείας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἀκολουθεῖ κατὰ κανόνα τὴν αὐτὴν παρ' ἡμῖν διεύθυνσιν, νέα δάνεια θὰ καταστῶσιν ἀναπό-

φευκτα εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἐπαναλαμβανομένων κατ' ἔτος ἀναγκῶν τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ, ἐκτὸς ἀπροβλέπτων μὲν πιθανωτάτων ὅμως περιστάσεων, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἀνοιχθῇ βαθύτερον τὸ οἰκονομικὸν χάος, τοῦ ὁποίου αἱ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον ἐν τῇ γείτονι χώρᾳ συμφοραὶ κατ' οὐδὲν πρέπει νὰ λησμονηθῶσιν.

Ἐθεώρησα ἀνωτέρω ὑπεύθυνον τὴν οἰκονομικὴν ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴν διὰ πᾶσαν κοινωνικὴν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ δημοσίου θησαυροῦ καταστροφὴν, διότι ἐνῶ ἡ οἰκονομικὴ προαγωγὴ τοῦ ἔθνους ὁσημέραι ἀναπτύσσεται, οἱ πόδες τῆς κυβερνητικῆς οἰκονομίας του εἶναι καρκίνου πόδες. Τῷ ὄντι ἰπῶς ἐξηγεῖται ὅτι ἐνῶ τὸ ἐξωτερικὸν γενικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ δραχ. 73066966 τῷ 1858 ἀνέβη εἰς δραχ. 194500495 τῷ 1873, ὁ τακτικὸς προϋπολογισμὸς αὐτῆς, προβιβαζόμενος κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἀπὸ δραχ. 18275307 εἰς δραχ. 35757000, δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπικρατείας; Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις ἀναλογικῆς συγκρίσεως ἢ ὡς $2\frac{1}{2} : 1$ αὐξήσεις ἐνὸς μόνοῦ κλάδου τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας, τοῦ περὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἀσχολουμένου, τὸ ἔθνος δύναται νὰ πληρώσῃ ὑπερδιπλάσιον τῶν ἐν ἔτει 1858 προϋπολογισθέντων ποσῶν μέχρι 45 ἑκατομμυρίων, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ συντριβῇ. Ἀπαιτεῖται ὅμως ἡ εὕρεσις τῶν προσφορωτέρων πόρων, ἢ κατάργησις τῶν ἀδικωτέρων, ἢ χρησις τοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸν εὐλαθέστερον ἐθνικὸν σκοπὸν καὶ ἐπὶ πᾶσι ἡ δύναμις τῆς συλλήψεως καὶ ἐκτελέσεως σχεδίου πλήρους, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, οἰκονομικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἴνα μὴ ἐνεργηθῇ αὕτη μέχρι τοῦδε, σημεῖον ὅτι ἐκαθυστέρησαν οἱ προσήκοντες ἄνδρες καὶ ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος μηχανὴ πρέπει νὰ ἐκτείνῃ εἰς εὐρύτερον ἔτι κύκλον τὰς περὶ αὐτῶν ἀναποφεύκτους ἐρεῦνας τῆς.

Ἄρκει ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην νὰ ἐγκύψωμεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἐκ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἐρχομένων μαθημάτων. Ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1840 μέχρι τοῦ 1869 οἱ ἔμμεσοι φόροι παριστῶσι σταθερῶς περισσεύματα εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς 26 ἐτῶν καὶ ἑλλείμματα εἰς 4 μόνον· κατὰ μέσον ὄρον ἡ ἐνιαυσία αὐξήσις τῶν ἐντεῦθεν δημοσίων εἰσπράξεων ὑπολογίζεται εἰς 3 τοῖς 0[0, ἦτοι εἰς 60 ἑκατομμύρια φρ. Ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1872, ἐκ μὲν τῶν προϋπολογισμῶν τῶν 24 τούτων ἐτῶν, 19 παρουσιάζουσι περισσεύματα καὶ 5 ἑλλείμματα. Ἐνῶ δὲ ἀπὸ τοῦ 1857—1874 κατηργήθησαν κακοὶ φόροι εἰσχομίζοντες εἰς τὸν δημόσιον θησαυρὸν 27 ἑκατ. λιρ. στερλ. οὐ μόνον δὲν ἠλαττώθησαν ἐντεῦθεν τὰ δημόσια εἰσοδήματα, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἠϋξήθησαν ἀπὸ 68 ἑκατομ. λ. στ. τοῦ 1857—58 εἰς 74,708,000 λ. στ. τῷ 1874—72. Ἡ κυβερνητικὴ λοιπὸν οἰκονομία τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ δεκαπενταετίᾳ ταύτῃ (1857—74) ἠϋξήσεν τὴν παραγωγικότητά της κατὰ $33\frac{7}{10}$ ἑκατομ. λ. στ. συνυπολογιζομένων ἀφ' ἐνὸς τῶν καταργηθέντων φόρων 27 ἑκατομ. λ. στ. καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ μεταξὺ τῶν εἰσπράξεων 1857 καὶ 1874 περισσεύματος 6,708,000 λ. στ.

Τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς δύναται τις ν' ἀναγνώσῃ χασμώμενος, δύναται καὶ μετὰ περιεργείας. Ὅ,τι ὅμως ἀποτελεῖ τὸν ἀληθῆ οἰκονομικὸν ἄνδρα εἶναι ἡ δύναμις νὰ ὠφελῆθῃ ἐξ αὐτῶν.

ΟΙ ΝΕΟΣΜΥΡΝΑΙΟΙ ΤΟΥ 1827

Κ Α Ι

Ο ΙΣΘΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

Ἡ ἐπικαιροτάτη γεωγραφικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Ἴσθμοῦ τῆς Κορίνθου ἀπετέλεσεν ἐξ ἀρχῆς κυριώτατον σημεῖον δια-

φόρων περί συνοικισμού ιδεῶν. Πρὸ τῆς διὰ τῆς νέας Κορίνθου, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, πραγματοποιηθείσης τελευταῖον (1838) κατὰ συνέπειαν τῶν καταστρεφάντων τὴν περί τὸν Ἀκροκόρινθον ἀρχαίαν πόλιν σεισμῶν, ἄξιον ἱστορικῆς μνείας εἶναι τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον οἱ κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τοῦ 1821 ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς πυρῆνι τῆς Ἑλλάδος ἀγωνιζόμενοι Σμυρναῖοι ἐπεδίωξαν, ἄνευ μὲν ἀποτελέσματος, μετὰ τελειότερου ὁμως συνδυασμοῦ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐθνικῶν ὄρων. Εἶναι λυπηρὸν ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη ἀπέτυχε, πιθανῶς καταστρατηγηθεῖσα ἀπὸ περιωρισμένων τοπικῶν αἰσθημάτων.

Ἐνῶ ἡ Νέα Κορίνθος ἐκτίσθη εἰς παραλίαν ἀλίμενον, ἀπ' ἐναντίας τὸ Σμυρναϊκὸν σχέδιον περιελάμβανε ταινίαν γῆς ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ ἔθετεν ὡς βάσεις αὐτοῦ τοὺς φυσικοὺς λιμένας τοῦ Λουτρακίου καὶ τοῦ Καλαμακίου, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐπεκαλεῖτο γενικὴν τοῦ θαλασσίου ἐμπορίου ἀτέλειαν. Ἐνεκεν τῶν τότε περιστάσεων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διὰ τινος καταλλήλου διοικητικῆς ἐνεργείας ἠδύνατο ταχέως νὰ συγκεντρωθῇ ἐν τῇ μελετωμένῃ κατὰ τὸν Ἴσθμὸν τῆς Κορίνθου Νέα Σμύρνη σπουδαία ποσότης ἀποίκων. Ἄλλ' ἡ ἀποικιακὴ πολιτικὴ οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐν Ἑλλάδι κληρὸς τῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι ἀξιοσημείωτοι ἀφ' ἑτέρου αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀτομικαὶ πεποιθήσεις τῶν ἐπιδιωκόντων τὸν ἐν τῷ Ἴσθμῷ Σμυρναϊκὸν συνοικισμόν. Ἀποσπῶ αὐτάς ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἐν Τροιζῆνι Γ'. Ἐθνικῆν τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν ἀναφορᾶς τῶν ἐν Ἑλλάδι διεσπαρμένων (ὅπως ὠνόμαζον ἑαυτοὺς) Νεοσμυρναίων.

«Παρακαλοῦμεν τὴν Σεβαστὴν ταύτην Ὁμήγουριν καὶ δι' αὐτῆς τὸ Πανελλήνιον νὰ μᾶς προσδιορίσῃ μέρος ἐκ τῶν ἤδη ἐλευθέρων τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ἡμπορῶμεν, ἐνούμενοι καὶ κατοικοῦντες ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον, νὰ συνάζωμεν τὰς διεσκορπισμένας ἡμῶν οἰκογενείας πολυπληθεῖς οὔσας, καὶ οὕτω κατασταθέντες εἰς τόπον σταθε-

ρᾶς κατοικίας νὰ δυνηθῶμεν νὰ πράττωμεν συστηματικώτερον τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα ἱερὰ χρέη. . . Δὲν θέλει ἀρνηθῆ τὸ Ἔθνος τὴν δικαίαν ταύτην αἴτησιν. Δὲν λανθάνει τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἔργον πατριωτικὸν καὶ πολιτικὸν, ἐπειδὴ διὰ τῶν τοιούτων μέσων συνάπτει τὰς δυνάμεις τοῦ Ἔθνους. Δὲν εἶναι βέβαια δίκαιον ἢ Ἑλλάς νὰ ἀφήσῃ τὰ γνήσια τέκνα τῆς νὰ περιφέρωνται ἐνθεν ἀκεῖθεν, ἐνῶ δίδουσα τόπον κατοικίας εἰς αὐτὰ, δύναται καὶ τὰς ἐθνικὰς προσόδους νὰ αὐξήσῃ καὶ τὰς στρατολογίας καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὰς τέχνας καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ νὰ βοηθήσῃ ὥστε εἴαν δὲν δυνηθῇ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὰς γείτονας ἐπαρχίας, τοῦλάχιστον νὰ περισυνάξῃ τοὺς ἐπαρχιώτας, οἵτινες πολίτουν τὴν ἐπαρχίαν».

Ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει συζητήσεως τῆς ἰδέας ταύτης προέκυψε τὸ ἐπόμενον ψήφισμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνάγεται, ὡς τελευταία προσπάθεια, ἡ κατόπιν αὐτοῦ δημοσιευμένη ἀναφορὰ τῶν Νεοσμυρναίων.

Ἄριθ. ΚΓ'.

Ἡ Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Τρίτη Συνέλευσις.

Θεωροῦσα ὅτι τὸ ζήτημα τῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα σποράδην παροικούντων Σμυρναίων τοῦ νὰ κτίσουν πόλιν ἰδίαν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ κατοικήσουν σταθερῶς εἶναι δίκαιον·

Ψήφισμα. — Α') Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Σμυρναίους νὰ ἀνεγείρωσι πόλιν εἰς οἰονδήποτε μέρος τοῦ Ἴσθμοῦ τῆς Κορίνθου θελήσουν διὰ νὰ κατοικήσουν. Β') Ἡ πόλις των θέλει ὀνομασθῆ Νέα Σμύρνη. Γ'). Ἡ Βουλὴ θέλει προσδιορίσῃ τὴν ἔκτασιν τοῦ τόπου εἰς τὸν ὁποῖον θέλει κτίσουν τὴν Νέαν Σμύρνην, καὶ τῆς ἐθνικῆς γῆς, τὴν ὁποίαν θέλει τοῦς δώσῃ πρὸς καλλιέργειαν, βᾶσιν ἔχουσα τὸν πρὸς ἐκχερσώσεως νόμον. Δ') Ἡ Βουλὴ θέλει

κανονίσει όλα τὰ λοιπὰ δικαιώματά των κατὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους καὶ κατὰ τὸ δίκαιον. Ε΄) Τὸ παρὸν ψήφισμα νὰ καταχωρηθῆ εἰς τὸν Κώδικα τῶν ψηφισμάτων καὶ νὰ δημοσιευθῆ διὰ τοῦ τύπου.

Ἐξεδόθη ἐν Τροιζῆνι τὴν 5 Μαΐου 1827.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος τούτου ἡ ὀργανισθεῖσα Κεντρικὴ τῶν Νεοσμυρναίων Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε μετὰ δύο ἔτη τὴν ἐπομένην ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἐν Ἀργεῖ Δ΄. Ἐθνικῆν τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν.

Κύριοι Πληρεξούσιοι!

Συμπάσχουσα διὰ τ' ἀξιοδάκρυτα δεινὰ τῶν πολυπαθῶν Σμυρναίων, καὶ ἐκτιμῶσα τὰς πολυειδεῖς θυσίας των, ἡ ἐν Τροιζῆνι προλαβοῦσα Συνέλευσις, πνέουσα φιλογενείας καὶ φιλαδελφείας αἰσθήματα, ἠξίωσε νὰ δεχθῆ εὐμενῶς τὰς δι' ἐπισήμου ἀναφορᾶς δικαίας αἰτήσεις των, χαρίζουσα πρὸς αὐτοὺς τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ ἐγείρωσι νέαν πόλιν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. ΚΓ' ψήφισμα ἐπλήρωσεν ὅλας σχεδὸν τὰς εὐχὰς τῶν δυστυχῶν τούτων παροίκων, καὶ ἐπεσφράγισε τὴν χάριν μετὰ τὸν εἰς τὴν μέλλουσαν πόλιν προσδιορισμὸν ὀνόματος, τὸ ὅποσον ἔπρεπε δικαίως νὰ εἶναι τόσον προσφιλὲς εἰς τὴν καρδίαν τῶν Νεοσμυρναίων, ὅσον εἶναι λυπηρὰ ἢ συναίσθησις τῆς αἰωνίου ἀπαρνήσεως τοῦ πράγματος.

Μετὰ προθυμίαν ἀνάλογον μετὰ τὴν εὐγνωμοσύνην των, καὶ μετὰ σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ γίνωσι διὰ παντὸς συμμέτοχοι τῆς τύχης τῶν ἐλευθέρων μερῶν τῆς κοινῆς Πατρίδος Ἑλλάδος, ἔσπευσαν ἀμέσως οἱ Συμπολιταί μας νὰ πραγματοποιήσωσι τὸν σκοπὸν των. Καὶ ὅμως, δὲν ἔχει βέβαια χρεῖαν ἢ φρόνησιν Σας, Κύριοι, νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς ὅσα ἐμπόδια ἔπρεπε νὰ ὑπερνικήσωσι διὰ νὰ ἔλθουν εἰς κατάστασιν, ὥστε νὰ συστηματοποιήσουν ὁπωσθὺν τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ὄφειλον νὰ φθάσουν εἰς

τὸν πρὸς ὃν ὄρον των. Ἀλλὰ, τέλος πάντων, παλαιόντες μετὰ πολυειδεῖς ἐλλείψεις, καὶ μάλιστα μετὰ τὰς προλαβοῦσας γενικὰς ἀνωμάλους περιστάσεις, κατάρθρωσαν μέγα μέρος τῶν εὐχῶν των, ὠφελούμενοι ἀπὸ τὴν παρούσαν εὐτυχῆ μεταβολὴν, ἣτις δικαίως χρεωστεῖται εἰς τὴν πατρικὴν καὶ σοφὴν κυβέρνησιν τοῦ ἤδη περικλεῶς διθύοντος τὰ Ἑλληνικά πράγματα.

Μετὰ τοιοῦτους ἀγαθοὺς οἰωνοὺς, ἤρξαντο οἱ Νεοσμυρναῖοι νὰ τακτοποιήσωσι τὰ κατ' αὐτοὺς, διορίζοντες παρά τῆς Καθέδρα τῆς Κυβερνήσεως Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν, καὶ δίδοντες πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπαιτουμένην πληρεξουσιότητα διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δεῖ ὑπὲρ τῆς τελεσφορήσεως τοῦ ἐπιχειρήματος.

Ὅθεν, ὡς συγχροτοῦντες τὴν ρηθεῖσαν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἡμεῖς λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ν' ἀποταθῶμεν πρὸς τὴν Σεβαστὴν ταύτην Συνέλευσιν, καὶ νὰ καθυποβάλωμεν εἰς τὴν ἐπίκρισίν Σας, Κύριοι, τὰς ἐφεξῆς προτάσεις.

Α΄) — Νὰ δοθῆ διὰ περίπου 2000 οἰκογενείας ἡ ἀποχωρῶσα ἑξέτασις χέρσου ἔθνικῆς γῆς, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ Καλαμακίου, συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου λιμένος, καὶ ἀποπερατουμένης μέχρι τῆς ἀντιθέτου παραλίας τοῦ Λουτρακίου, συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ λιμένος. Ἡ γῆ αὕτη νὰ λογίζηται καὶ νὰ εἶναι ἰδιοκτησία τῶν κατοίκων διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆς νέας πόλεως.

Β΄) Νὰ δοθῆ ἐπίσης χέρσος ἔθνικῆ γῆ διὰ πορισμὸν τῶν ἀναγκαίων εἰς ὃν τινα τῶν κατοίκων τῆς νέας πόλεως ἠθέλην ἐγγυηθῆ, ὅτι ἀπροφασίστως θέλει φροντίσει περὶ τῆς καλλιέργειας τῆς πληρόνων μετὰ δέκα ἔτη τὰ νενομισμένα, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ συμφωνίᾳ ἡ γῆ αὕτη θέλει εἶναι ἀναπαλλοτριώτως.

Γ΄) Οἱ κάτοικοι τῆς νέας πόλεως νὰ μὴν ὑπόκεινται εἰς στρατιωτικὰ καταλύματα ἢ ἄλλας ἀγγαρείας.

Δ') Οἱ ῥηθέντες δύο τοῦ Καλαμακίου καὶ Λουτρακίου λιμένες ν' ἀναγνωρισθῶσιν ἐλεύθεροι (Porto franco).

Ε') Να δοθῆ εἰς τὴν νέαν πόλιν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συγκροτῆ πάντοτε τρία πανηγύρια κατ' ἔτος.

Ἐχοντες, Κύριοι, πλήρη καὶ τελείαν πεποιθήσιν εἰς τὴν φρόνησίν Σας, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ ἐν Ἀργεῖ Συνέλευσις, διὰ τῆς εὐμενοῦς ἀποδοχῆς τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων, θέλει μᾶς δώσειν νέον μέτρον τῆς καλοκάγαθίας ἐκείνης, μὲ τὴν ὁποίαν ἐτίμησεν ἡ ἐν Τροιζῆνι τὰς αἰτήσεις τῶν ἀναξιοπαθούτων Σμυρναίων, οἵτινες ἐν πᾶσι τούτοις ζητοῦσιν, ὡς πλήρωμα χάριτος, παρὰ τῆς Σεβαστῆς Συνελεύσεως τὸ ν' ἀνατεθῆ ἢ διευθέτησις τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἰς τὰ μεγάλα φῶτα τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Κυβερνήτου, ὅστις, διὰ τῆς βαθείας φρονήσεώς του, θέλει δυναθῆ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι νὰ συμβιβάσῃ τὰς εὐχὰς τῶν ἀναφερομένων μὲ τὰ καλῶς ἐννοημένα συμφέροντα τοῦ ἔθνους.

Περὶ δὲ τούτων πάντων εὐγνωμονοῦντες ἰδιαιτέρως ἡμεῖς, ὑποσημειούμεθα μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Ἐν Ἀργεῖ τὴν 31 Ἰουλίου 1829.

Ἡ Κεντρικὴ τῶν Νεοσμυρναίων Ἐπιτροπὴ

Παρασκευᾶς Κάζηρας, Ι. Γ. Λάτρης, Βασίλειος Ἐμμανουήλ, Π. Νικολαΐδης, Παναγιώτης Γκιουζελέτος, Γεώργιος Ο. Ὀρφανίδης, Σπυρίδων Σκοῦφος.

ΝΑΟΙ ΤΗΣ ΘΕΜΙΔΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Ἐὰν ἐπρόκειτο ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν ναῶν νὰ κρίνωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς λατρευομένων θεῶν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἔπρεπε νὰ καλύψωμεν τὸ πρόσωπον, διαβαίνοντες τὴν θύραν τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων, Ἐν

γένει τὰ πρὸς λειτουργίαν αὐτῶν ἐνοικιαζόμενα ὑπὸ τῆς πολιτείας ἰδιωτικὰ κτίρια εἰς πᾶν ἄλλο δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἢ εἰς σκηνώσιν τῆς σεμνῆς καὶ ἀξιοπρεποῦς θεᾶς τῆς Δικαιοσύνης. Ἡ ὑψηλὴ καὶ ἐπιβλητικὴ ἰδέα αὐτῆς εἶναι παντάπασιν ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀθλιότητα τοῦ ἐν χρήσει οἰκοδομικοῦ περιέχοντος. Ἴνα εἰπῆ τις «ἀρκεῖ το περιεχόμενον», ἀκολουθεῖ μὲν τὸ ρῆμα τοῦ Εὐαγγελίου, λησμονεῖ ὅμως τὰ ἐλαττήρια τῶν ἀνθρωπίνου ψυχῶν.

Ἡ οἰκοδομὴ δημοσίων καταστημάτων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἑλληνικῆς δικαιοσύνης ἀποτελεῖ οὕτω σημαντικωτάτην περίπτωσιν τῆς πολιτικῆς. Ἄς ἴδωμεν ὅποια μαθήματα ἐπὶ τοῦ προκειμένου προσφέρει καὶ ἡ οἰκονομικὴ, διότι δὲν ἀρκεῖ ὁ σκοπὸς, ἀπαιτοῦνται καὶ οἱ πόροι. Ὡς ἀκούω δὲ διὰ μόνα τὰ δικαστήρια τῆς Ἀθηναϊκῆς πρωτεύουσας ἀπὸ τοῦ Πρωτοδικείου μέχρι τοῦ Ἀρείου Πάγου, πρόκειται νὰ δαπανηθῆ κεφάλαιον ἐνὸς περίπου ἑκατομμυρίου δραχμῶν, τοῦ ὁποίου τὸ μὲν τρίτον σχεδὸν ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τῆς νῦν ἀξίας τοῦ μεταξὺ τῆς δόδοῦ Σταδίου καὶ τῆς λεωφόρου Πανεπιστημίου προωρισμένου οἰκοπέδου, τὰ δὲ ἕτερα δύο τρίτα ἀνήκουσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν, τῆς ὁποίας ἤδη ὁ πρῶτος προϋπολογισμὸς στρέφεται περὶ τὰς 600 χιλ. δρ. Γνωστὴ δὲ ἡ ἐν Ἑλλάδι σημασία τῶν δευτέρων καὶ τρίτων προϋπολογιστικῶν, εἰς κτίρια, προσθηκῶν. Παραλείπω τὴν τεχνικὴν τῆς δικαστικῆς οἰκοδομῆς ἔποψιν. Διότι ὑποθέτω, ὅτι ἡ τελευταῖον σχηματισθεῖσα ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιτροπὴ πρὸς γνωμοδότησιν ἔλαβεν, ἐπὶ τῶν οἰκοδομικῶν κατὰ σκοπὸν λεπτομερειῶν, ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς δικαστικούς ναοὺς τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν, ὅτι ἄνθρωποι εἰδικοὶ ἐπεσκέφθησαν τοιοῦτους καὶ ὅτι εἰδικαὶ περιγραφαὶ ἐμελετήθησαν. Τὸ ἐν Παρισίοις π. χ. Palais de Justice ἔχει προτερήματα καὶ ἐλαττώματα ἄξια ἐρεῦνης τινός. Τὰ ἐν τῷ με-

γαλοπρεπεί Westminster Ἀγγλικά, ἐπίσης. Καθ' ὄλην τὴν Εὐρώπην ἡ δικαστηριακὴ, οὕτως εἰπεῖν, ἀνάγκη ὑπῆρξε σημαντικώτατον ἐθνικὸν μέλημα. Ἄρα γε οἱ ἐκ τῆς τῶν λαῶν ἀλληλοδιδασκαλίας καρποὶ εἶναι ἀνάξιοι λόγου ἐπὶ τοῦ προκειμένου ;

Ἄλλ' ἐπαναλέγω ὅτι ὁ σκοπός μου περιστρέφεται περὶ τοὺς πόρους καὶ οὐχὶ περὶ τὴν τεχνικὴν διασκευὴν, λαμβάνων δὲ ὡς θέμα τὰ μελετώμενα δημόσια τῶν Ἀθηνῶν καταστήματα, ὑποθέτω ὅτι ἡ αὐτὴ οἰκονομικὴ λογικὴ δύναται νὰ εφαρμοσθῇ καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς ἐν τῇ χώρᾳ πόλεις. — Γενικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρχὴ εἶναι, ὅτι ἐκάστη πόλις δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ καλλίτερα ἑαυτῆς κτίρια. Καθ' ὅλους τοὺς ἀπὸ τῶν διεθνῶν ἀναλογιῶν σχετικούς ὑπολογισμοὺς ἢ οἰκοδόμησις τῶν ἐν Ἀθήναις δικαστικῶν καταστημάτων (ἀνεξαρτήτως τοῦ γηπέδου) δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῇ τὴν δαπάνην τῶν 400 χιλ. δρ. Πόλις 70 περίπου χιλ. ψυχῶν, πρωτεύουσα 1 ½ ἑκατομμυρίου, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν δύνανται αἱ Ἀθῆναι νὰ οἰκονομήσωσι τὰς δικαστικὰς ἀνάγκας αὐτῶν διὰ τεσσάρων κτιρίων πρὸς 100 χιλ. δρ. ἕκαστον. Οἰκία τοιαύτης, ἄνευ τοῦ οἰκοπέδου, ἀξίας εἶναι ἱκανῶς εὐπρόσωπος ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς οἰκονομικῷ πολιτισμῷ δι' ἕκαστον τῶν κυρίων καὶ παραρτηματικῶν τῆς Ἀθηναϊκῆς δικαιοδοσίας κλάδων, δυναμένων πάντως νὰ συναποτελέσωσιν ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον σύνολόν τι συνηρμοσμένης δικαστικῆς οἰκοδομῆς, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν προσημειωθεισῶν 400 χιλ. δρ.

Δευτέρα Ἀρχὴ, ὅτι εἰς τὰς δαπάνας τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας κατὰ κυριώτατον λόγον εὐθύνονται οἱ δίδοντες ἀφορμὴν εἰς αὐτάς ἢ ἄλλως ἐκ τῆς καταβολῆς των ὠφελούμενοι ἐννοῶ τοὺς δικαζομένους. Καθὼς παρατηρεῖ ὁ Smith ἀπὸ γενικωτάτης τῶν δαπανῶν τούτων θεωρίας, εἰ δίδοντες ἀφορμὴν εἰς τὰς δαπάνας ταύτας εἶναι ὅσοι διὰ τῶν πράξεων αὐτῶν ἢ τῶν ἀδίκων ἀξιώσεών των καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν προστασίαν

τῶν δικαστηρίων· ὡς ἐπίσης καὶ οἱ μᾶλλον ἀμέσως ὠφελούμενοι εἰς τῶν δαπανῶν τούτων εἶναι ὅσοι ἀποκαθίστανται ἢ ὑποστηρίζονται ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας εἰς τὰ παραβιασθέντα ἢ προσβληθέντα δικαιώματά των». Τοιοῦτοτρόπως ὁ Smith μόνον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ποινικῶν καταδίκων παραδέχεται ἐξαίρεσίν τινα. Πρέπει, λέγει, αἱ διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας δαπάναι νὰ εἶναι τοπικαὶ ἢ ἐπαρχιακαί· καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ συνεισφέρῃ εἰς ἱκανοποίησιν αὐτῶν ὅλη ἡ κοινωνία, ἀφοῦ μέρος μόνον αὐτῆς συλλέγει τοὺς καρπούς.

Βεβαίως ἐν τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ ὑπάρχει τι ἀπόλυτον, τὸ ὁποῖον πρέπει οὐσιωδῶς νὰ συγκρατῆται ἢ ὑπερτάτη τῆς πολιτείας ἀποστολὴ εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου ἐν τῇ καθόλου κοινωνικῇ τάξει. Ἐπειτα ἐκ πρώτης ὄψεως παρίσταται εἰς τὸν νοῦν ἐκάστου ἢ ὑπὸ τοῦ Bentham σημειωθείσα ἐπὶ τῆς ὑπερβολικῆς τῶν δικῶν φορολογίας δυσαρμονία. «Τὸ ριζικόν, λέγει οὗτος, ἐλάττωμα τῶν δικαστικῶν φόρων εἶναι ἡ ἐπιβολὴ αὐτῶν ἐν κρίσει διὰ τὸν φορολογούμενον οἰκονομικῇ περιόδῳ. Ἐνῷ κατακρατεῖται ἡ ἰδιοκτησία αὐτοῦ, ἐνῷ σταματᾷ ἕνεκα τῆς δίκης ἢ βιομηχανία του, ἐνῷ στενάζει ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ καταπιεστοῦ, τοῦ ἄρπαγος, τότε ἐμφανίζονται οἱ φύλακες τῆς ἀθωότητος, ἵνα ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ κατὰ πᾶν βῆμα τὴν πληρωμὴν τῶν δικαστικῶν πράξεων, δι' ὧν ζητεῖ νὰ διατηρήσῃ τὰ δίκαιά του. Ὅλοι οἱ φόροι πρέπει νὰ τίθενται ἐπὶ τῆς ἀφθονίας ἢ τοῦλάχιστον ἐπὶ τῆς εὐπορίας καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἐνδείας. Δὲν ἐπιβάλλει τις φόρον ἐπὶ τῆς χαλᾶζης, ἐπὶ τῆς πυρκαϊᾶς, ἐπὶ τοῦ ναυαγίου».

Ἐν τούτοις ἐκ τῶν δύο τούτων ἀντιθέσεων μεταξὺ τῶν ἐν τῷ παρελθόντι αἰῶνι περιφανεστάτων τῆς Ἀγγλίας συγγραφέων, δύναται νὰ κατασκευασθῇ ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα δευτέρα ἐπὶ τῶν δαπανῶν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἀρχὴ ἐπιβαρυνομένων διὰ τινος ἀναλογίας, τῆς τε κοινωνίας καὶ τῶν δικαζομένων. Ἀκριβῶς μάλιστα εἰπεῖν, ἡ ἀρχὴ

αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν καθολικωτέραν τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος πρακτικὴν, διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ δικαστικοῦ χαρτοσήμου ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δικαζομένους καὶ τῆς ἀπὸ τῶν γενικῶν πόρων τῆς ἐπικρατείας πληρωμῆς τῶν δικαστικῶν μισθῶν. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος τῆς οἰκοδομῆς δικαστικῶν καταστημάτων, διὰ μὲν τὸ μέρος τῆς πολιτείας ἀρκεῖ ἡ προσφορὰ τῶν οἰκοπέδων, διὰ δὲ τὸ μέρος τῶν δικαζομένων ἀνήκει ἡ δαπάνη τῆς οἰκοδομῆς. Ὡς θέλω δὲ παρακατιῶν ἀποδείξει, ἀρκοῦσιν οἱ κατὰ τὴν ἐφεξῆς τριακονταετιᾶν δικασθησόμενοι πρὸς κατάρτισιν τῶν ἐν Ἀθήναις δικαστικῶν καταστημάτων διὰ μέσου μικρᾶς τινος φορολογίας τοῦ περὶ τὰς ἀστυκὰς καὶ ἐμπορικὰς διαφορὰς κλάδου τῶν ἐνώπιον τῶν Ἀθηναϊκῶν δικαστηρίων εἰσαγομένων ὑποθέσεων.

Κατὰ μέρος τιθεμένης τῆς εἰρηνοδικιακῆς δικαιοσύνης, ἐὰν ληθῶσιν ὡς βάσις τῶν ἀναγκαίων ὑπολογισμῶν αἱ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐν Ἀθήναις δικαστηρίων ἐκδοθεῖσαι πολιτικο-εμπορικαὶ ἀποφάσεις, παρατηροῦμεν ὅτι ἐν ἔτει 1872 ὁ μὲν Ἀρειὸς Πάγος ἐξέδωκεν 283 ἀποφάσεις, τὸ δὲ Ἐφετεῖον 1676, τὸ δὲ Πρωτοδικεῖον 5322. Κατὰ τὸ 1873 ἐξεδόθησαν πλείονες ἀποφάσεις καὶ κατὰ τὰ 1874 καὶ 1875 ἔτι μᾶλλον. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τοῦ ἔτους 1871 εἶναι σταθεροὶ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται εἰδικὸς φόρος εἰς τοὺς ἐπιδιώκοντας τὴν ἐκδοσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων, (ἐπὶ τελικῇ τοῦ ἡττηθησομένου καταδίκῃ) δι' ἐκάστην ἀπόφασιν δραχ. 10 ἐὰν πρόκειται περὶ τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, δραχ. 6 ἐὰν περὶ τοῦ Ἐφετείου καὶ δραχ. 4 ἐὰν περὶ τοῦ Πρωτοδικείου. Θέλουσι προκύψει τὰ ἐξῆς ἐνιαύσια ἀποτελέσματα 2830 δρ. ἐκ τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, 10056 δραχ. ἐκ τοῦ Ἐφετείου καὶ 21288 δραχ. ἐκ τοῦ Πρωτοδικείου, τὸ ὅλον δραχ. 34174. Ὅθεν κατὰ τοὺς χρεωλυτικοὺς πίνακας τοῦ I. Vittoris διὰ δραχ. 32232 καταβαλλομένων κατ' ἔτος, εἰς πληρωμὴν τόκου καὶ χρεωλυσιῶν ὁμοῦ 8 τοῖς 0]0, δυνάμεθα εὐχερῶς νὰ δανεισθῶ-

μεν κεφάλαιον 400000 δραχμῶν ἐπὶ ὀλοτελεῖ ἀποσβέσει αὐτοῦ ἐντὸς τριακονταετίας.

Τοιοτοτρόπως θέλει συμβῆ, ὥστε οἱ μέχρι τοῦ ἔτους 1906 δικασθησόμενοι ἐν Ἀθήναις νὰ ἀνεγείρῃσι τὸν ναὸν τῆς Θεμίδος δι' εἰδικοῦ τινος φόρου, σχετικῶς ἐλαφροτάτου καὶ λίαν εὐεῖσπράκτου. Ἐὰν ἀντιταχθῇ ἡ πενία διαδίκων τινῶν, δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ ὅτι ἀφείθησαν ἀνυπολόγιστοι αἱ προβαίνουσαι αὐξήσεις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων. Περιπλέον παραλείπονται καὶ 2 χιλ. δραχ. ἐκ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἔτους 1872 εἰσπράξεων ὑπάρχει λοιπὸν ὄριον πρὸς μετριοτέραν ἔτι φορολογίαν καὶ πρὸς ἐπιεικεστάτην τῆς πενίας ἐκτίμησιν. Τοιοτοτρόπως ἐνσαρκοῦται ἡ ἰδέα, ὅτι τὸ βαλάντιον τῆς ἐπικρατείας δὲν πρέπει νὰ ἀνοίγῃται πρὸς πᾶσας τὰς κοινωνικὰς χρείας διὰ γενικῆς τινος πρὸς αὐτὸ ἐκάστοτε ὄλων ἀναφορᾶς, Ὑπάρχουσιν εἰδικαὶ καὶ πολλάκις πρόσκαιροι ἀνάγκαι, ὡς π. χ. ἡ προκειμένη τῆς οἰκοδομῆς δικαστικῶν καταστημάτων, πρὸς τὰς ὁποίας εἰδικοὶ ἐπίσης καὶ πρόσκαιροι πόροι δύνανται λίαν ἐπιτυχῶς νὰ προσαρμοσθῶσι.

Ἡ ἐποφίς αὕτη εἶναι τόσῳ μᾶλλον ἀξία περαιτέρω πρακτικῆς ἀναπτύξεως, ὅσῳ ἡ ἰσχύτης τῶν Ἑλληνικῶν προϋπολογισμῶν πρὸς τὰς λοιπὰς ἀνάγκας τῆς ἐπικρατείας εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν περὶ εὐρέσεως νέων πόρων, ὁ προτεινόμενος ἔχει ἐν ἑαυτῷ πλείστα στοιχεῖα συστάσεως. Ἐν γένει ἡ ἀρχὴ τῆς δι' αὐτοῦ οἰκοδομῆς τῶν κατὰ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἀναγκαίων δικαστικῶν καταστημάτων, ἀνήκει εἰς στερεοτάτην οἰκονομικὴν βᾶσιν. Ὅταν αἱ ἀνάγκαι δὲν εἶναι αἰώνιοι καὶ τὰ βάρη ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ εἶναι τοιαῦτα. Ἐπειτα ἡ ὑπὸ τῆς φιλοδικίας ἀνέγερσις τοῦ ναοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἔχει τι ἐξόχως διδακτικὸν διὰ τὰς παρερχομένας γενεὰς τῶν ἀνθρώπων. Συνδυαζομένων δὲ τῶν ὀρίων τῆς κατὰ τόπους οἰκονομικῆς καὶ δικαστικῆς σημασίας πρὸς ἀνάλογόν τινα ἐν ἀνάγκῃ κυβερνητικῇ

ἐπιχορήγησιν (ὅπως ἐν Ἀθήναις τοῦ ὑπάρχοντος ἐθνικοῦ οἰκοπέδου), ἀρκεῖ ὅπως συμπληρωθῇ ἐν τῇ ὀλοκληρίᾳ του ὁ σκοπὸς τῆς προκειμένης μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

Διαβαίνων πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐν Ἀθήναις τὸ ἐκ 500 περίπου μέτρων κάτωθεν τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας μέρος τῆς Λεωφόρου Πανεπιστημίου, ὑπελόγισα κατὰ προσέγγισιν, ὅτι ἐν περίπου ἑκατομμύριον δραχμῶν δαπανᾶται ἐν αὐτῷ πρὸς ἀνέγερσιν οἰκιῶν. Εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως παρατηρεῖται ἀκατάσχετος πρὸς τὴν οἰκοδόμησιν ροπή. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἐὰν ὑποστηρίξῃ τις ὅτι κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 15 ἑκατομμύρια δραχ. μεταβαίνουσιν ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν κυκλοφορούντων κεφαλαίων εἰς τὴν τῶν παγίων. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο κανονικῶς, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἐκτυλίσσεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν περὶ τῆς ποσότητος τῶν διαθέσιμων κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα συνεκεντρώθησαν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πρωτεύουσῃ. Ἐπειδὴ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ταῦτα ἀνήκον προηγουμένως εἰς τὸν κινήτον πλοῦτον, συνέβη εἶδος ἐμμέσου εἰς ἀνάπτυξιν αὐτῶν κυβερνητικῆς προστασίας, διότι ἐπιβαρυνομένης διὰ τῶν δημοσίων φόρων ἰδίως τῆς γεωργικῆς βιομηχανίας, ἡ σχετικῶς ἐλαφρὰ τῆς ἀστυκῆς βιομηχανίας φορολογία ἐχρησίμευσεν κατὰ τινὰ τρόπον ὡς ἐνθάρρυνσις αὐτῆς. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονήσωμεν καὶ τὴν ἔποψιν τῶν μᾶλλον ἐν ταῖς πόλεσι ἐπικρατούντων οἰκονομικῶν φώτων καὶ ὅτι ἐν γένει αἱ κοινότητες τῆς Ἑλληνικῆς ἐξοχῆς πλέουσιν εἰς πέλαγος εὐρυτάτης ἀπαιδευσίας,

ἐκ τῆς ὁποίας ἀμέσως ἐπηρεάζεται ἡ οἰκονομικὴ προκοπὴ αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐνῶ ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενον τῆς αὐξήσεως τῶν Ἀθηναϊκῶν κεφαλαίων καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω, καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων, καὶ ἰδίως ἐκ τῆς συγκεντρώσεως τῶν πλεόνων δημοσίων δαπανῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, καὶ ἐκ τῆς ἀδιαλείπτως ἐνεργουμένης πρὸς τὰς Ἀθήνας μεταναστεύσεως τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει χρηματιζομένων Ἑλλήνων, ἀφ' ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδιάφορος ἡ προμνησθεῖσα διεύθυνσις τῶν ὅπωςδῆποτε κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν ἀποταμιευθέντων Ἀθηναϊκῶν κεφαλαίων ἀπὸ τῆς κινήσεως εἰς τὴν στασιμότητα. Ὑποθέτω ὅτι δαπανῶνται ὅλα εἰς μεγαλοπρεπεῖς ἢ πέραν τῆς πραγματικῆς ἀνάγκης οἰκοδομᾶς. Τί ὑπολείπεται διὰ τὰς ἀδιαλείπτους τῆς ἐργαζομένης βιομηχανίας ἀνάγκας; Ἐὰν μοι εἶπῃ τις, δὲν ὑπάρχει βιομηχανία ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν ταύτης σημασίαν ἐν Ἀθήναις, σημεῖον ὅτι περιπατεῖ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων, χωρὶς νὰ βλέπῃ τὸν καπνὸν τῶν ἐν Πειραιεῖ ἐργοστασίων. Συνετοὶ δὲν εἶναι οἱ οἰκοδομοῦντες ἀνάκτορα, ὅπως κληροδοτήσωσιν εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν τὴν τιμὴν νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς αὐτὰ ὡς θυρωροί, ἀλλ' οἱ θεμελιούντες βιομηχανίας, ἐξ ὧν καὶ τὸ παρὸν ἐμπεδοῦται καὶ τὸ μέλλον ἀσφαλίζεται.

Ἐπὶ τοῦ ὅλου ὑπολαμβάνω, ὅτι ἡ τάσις τῶν Ἀθηναϊκῶν κεφαλαίων πρὸς τὴν οἰκοδομικὴν παγίωσιν αὐτῶν ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν καταπτώσιν ἀπὸ τῶν δυστυχημάτων, τὰ ὁποῖα ἐν τοῖς τελευταίοις ἔτεσιν ἐπεσωρεύθησαν ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπίσης. Παραλείπω τὰς μεγάλας συμφορὰς τῆς δημοσίας κατὰ τὴν Ἀνατολὴν πίστεως. Ἄλλ' ἕκαστος ἐνθυμεῖται τὰς ἐταιριστικὰς τῶν Ἀθηναίων ἐπιχειρήσεις, μέχρι ποίου σημείου ἀνεπιβίασθησαν πρό τινων ἐτῶν, καὶ δὲν εἶναι ἀνακάλυψις γλαυκὸς ἐν Ἀθήναις ἡ νῦν

φοβερά χρηματιστική αὐτῶν πτώσις. Ποῦ ἐκεῖνοι αἱ μεγαλόσχημοι μετοχαὶ τῆς Μεταλλευτικῆς ἐταιρίας! Ποῦ ὁ ἀρχυροῦχος μόλυβδος τόσων καὶ τόσων μεταλλευτικῶν παραχωρήσεων καὶ συνεταιρισμῶν! Δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐκ τῶν πλείστων ἐκείνων χρηματιστικῶν θνησειδίων, μόλις περισώθησαν ἀκάθαρτοί τινες οὐραὶ, ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς μορμολύκεια. Τοιοῦτοτρόπως δὲ τὰ κεφάλαια ἐκπεπληγμένα ρίπτονται εἰς τὰ κτίρια τῶν πόλεων ὡς τὴν ἀσφαλεστέραν ὁδὸν μέχρις οὗ ἀπαλλασσόμενα ἐκ τοῦ πανικοῦ φόβου τῶν χρηματιστικῶν τρικυμιῶν διακρίνωσι τὸν ἐνώπιόν των ἀληθῆ βιομηχανικὸν λιμένα, καὶ τραπῶσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξ ἧς ἡ ἀδιάλειπτος ἀνανέωσις οἰκονομικὴν ἐνεργητικότητα, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦσιν αἱ ἀληθεῖς ἐπιχειρήσεις.

Εἶπον ἀληθεῖς ἐπιχειρήσεις, καὶ οὐχὶ ἐκείνας αἵτινες ἰδίως περιστρέφονται, ὡς λέγει ὁ Glagau, εἰς τὴν τέχνην τοῦ πωλεῖν ὅ,τι δὲν ἔχει τις καὶ τοῦ ἀγοράζειν ὅ,τι οὐδέποτε διενόηθη νὰ ἔχῃ. Ἴνα μὴ φανῶ δὲ αὐστηρὸς πρὸς μόνους τοὺς ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἀμαρτωλοὺς, ἀρκεῖ ἢ πρὸς τὰ σχετικὰ ἐν Πρωσσίᾳ φαινόμενα σύγκρισις. Ἐνῶ ἀπὸ τοῦ 1790—1870, ἐπὶ ὀγδοηκονταετιᾶν τούτέστι, ἐσχηματίσθησαν 500 σχεδὸν εἰς κυκλοφορούσας μετοχὰς ἐταιρίαι, κατὰ μόνην τὴν διετίαν 1871 καὶ 1872, ἐσχηματίσθησαν 780 τοιαῦται, ἤτοι κατὰ μέσον ὄρον 1 ἐταιρία καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ἴνα δοθῇ δὲ γενικὴ τις ἔννοια τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου διεύθυνσεως τοῦ πονηροῦ πνεύματος, ἀρκεῖ ἢ πληροφορία ὅτι ὁ περὶ τὰς οἰκοδομικὰς ἐταιρίας κλάδος τῶν ἐν Βερολίνῳ τοιοῦτων ἐπιχειρήσεων ἐκτίσε τσαύτας ἰδανικὰς οἰκίας, ὅσαι θὰ ἤρκευν πρὸς κατοικίαν ὅλων ὁμοῦ τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης πρωτευουσῶν, πλέον τῶν 9 ἑκατομμυρίων ψυχῶν!

Ἡ μανία τῶν παρακεκινδυνευμένων ἐπιχειρήσεων εἶχε

καταλάβει τοὺς ἀπλουστέρους, οἵτινες ὑπὸ τὸ φύσημά τῆς σειρῆνος τῆς ἀμέτρου φιλοκερδείας εἶχον μεταβληθῆ εἰς ἀντικείμενα ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τῶν ἐπιτηδαιοτέρων. Ὅ,τι εἶδομεν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐνηργεῖτο ἐν Πρωσσίᾳ ἐπὶ μεγαλειτέρας κλίμακος. Τὰ πάντα μετετρέποντο εἰς ἐταιρικὰ κατασκευάσματα καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνηργεῖτο μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἀναιδείας. Ἐκάπνιζε, λέγει εὐφυῆς παρατηρητῆς, ἐστία τις ἐν ἐξοχικῇ κοιλάδι; Ἴδου ἐργοστάσιον μηχανικόν.—Ἐκινεῖτο σεσαθρωμένος ἀνεμόμυλος ἐπὶ τοῦ ὄρους; Ἴδου κατάστημα μύλων διὰ μετοχῶν.—Κεῖται ἐγκαταλελειμμένη λέμβος ἐπὶ ὄχθης ποταμίσκου; Ἴδου ποτάμιος ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία, νέον Lloyd τῆς ξηρᾶς. Ὑπὸ τοιαύτας ἐπινοήσεις, τῶν ὁποίων ἡ ὑπερβολὴ μένει πάντοτε ἐνδεικτικὴ, διεβαυκαλίζετο τὸ πνεῦμα τῆς κοινῆς ἐμπιστοσύνης, καὶ μετετρέπετο αὕτη εἰς εὐτελεῆς ὄργανον τῆς μᾶλλον ἀναισχύντου κερδοσκοπίας.

Τοιαύτη οἰκονομικὴ τῶν ἐθνῶν περίοδος ὀλίγον ἀπέχει τῆς ληστείας. Ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι ἐν μὲν τοῖς ὄρεσι εἶναι αὕτη πολεμικὴ, ἐν δὲ ταῖς πόλεσι ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ὀργανισμοῦ συντεταγμένη. Ἀρκεῖ εἰς συμβολαιογράφος διὰ τὴν σύμβασιν καὶ ἐν βασιλικὸν διάταγμα διὰ τὴν ἐγκρισιν τῆς ἐταιριστικῆς ἐπιχειρήσεως, ἵνα ἐντὸς δύο ὥρῶν ἀρχίσῃ ἡ χρηματιστικὴ κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐκμετάλλευσις. Πόσοι ἰδιοκτῆται γῆς δὲν ἀπώλεσαν τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων των, ἐνδύσαντες αὐτὴν εἰς τοιαύτας ἀπατηλὰς μετοχὰς. Ἡ δὲ καταστροφὴ ἐπῆλθε βαθμηδὸν τοιαύτη, ὥστε οὐδὲ τὰ 5 Γαλλικὰ διλιούνια φράγκων ἠδύναντο πλέον νὰ σώσωσι τὴν Γερμανικὴν οἰκονομίαν.

Τοιοῦτοτρόπως περιστάλησαν τὰ ἱστία τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἀπανταχοῦ ὅπου ἐγένοντο καταχρηστικαὶ τῆς πίστεως πελαγοδρομίαι. Καὶ ἐν μὲν τῇ Γερμανίᾳ ἐτράπησαν οἱ κατασκευάσται τῶν κε-

φαλαίων πρὸς τὴν ἄγουσαν εἰς τὰ ταμειυτήρια· ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι ἐν ἐλλείψει τοιούτων, προετίμησαν τὴν οἰκοδομικὴν, ἣτις καὶ αὕτη ὑπὸ τινα ἐποψίν εἶναι ἀποταμίευσις. Ἡ δὲ νέα αὕτη οἰκονομικὴ στροφὴ θὰ διαρκέσῃ μέχρις οὗ καὶ αἰ οἰκείται καὶ τῶν πλησίον αἱ πληγαὶ ἐπουλωθῶσι καὶ τὰ παθήματα λησμονηθῶσιν, ὅπως καὶ αὐθις ἡ κοινωνικὴ πίστις ἐξέλθῃ θαρραλέα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀληθοῦς καὶ μεμελετημένης βιομηχανίας.

ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ.

Ὅσον ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς, ἔλεγεν ὁ Young, ἔχει ἀνάγκην ὀλιγωτέρων ἀνθρώπων, ὅσον πλείοτερα ἐφοδία ζωῆς χορηγεῖ εἰς τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν λοιπὴν βιομηχανίαν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀπαιτεῖται μεγάλαι ἐκτάσεις γαιῶν νὰ συγκεντρῶνται εἰς χεῖρας ὀλίγων μὲν, δραστηκωτάτων ὅμως παραγωγῶν. Ἐπομένως ἐπιτεινομένης τῆς καλλιεργείας ἐν τοῖς ἀγροῖς, αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων ἐν ταῖς πόλεσιν.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἔχει πολλὰ τὰ τρωτὰ μέρη αὐτῆς. Ἐν πρώτοις καθ' ὅσας ἐπικρατείας ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία κατατέμενεται ὑπὸ τῆς ἰσότητος τῶν κληρονομικῶν νόμων, ἐπέρχεται τοιοῦτος καταμερισμὸς τῶν ἀγρῶν, ὥστε δυσκόλως δύνανται νὰ ἐνωθῶσι πολλαὶ ὀμοῦ γαῖαι διὰ τῆς μισθώσεως ἢ τοῦ συνεταιρισμοῦ. Παραλείπω τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς λοιπὰς τοπολογικὰς διαφορὰς κατὰ τὰ κλίματα καὶ τὰς χώρας.

Ἄλλὰ καὶ κατορθουμένης τῆς ὑπάρξεως μεγάλων διαθέσιμων γεωργικῶν κτημάτων, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἐν

αὐτοῖς καλλιέργεια λαμβάνει εὐρείας οἰκονομικὰς διαστάσεις, προβιβαζομένων τῶν κερδῶν αὐτῆς εἰς μέγιστον βαθμὸν, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι μετὰ τῆς εὐπορίας θὰ ἀναπτυχθῶσι καὶ οἱ ὄροι τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν μελῶν τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας. Τί σημαίνει ἂν ὅλα ἡ μέρος αὐτῶν βιώσιν ἐντὸς τῆς ἀγροτικῆς περιφερείας, ἀφ' οὗ καὶ ἐν τῇ πόλει μένοντα δι' ὅλων τῶν βιωτικῶν διακλαδώσεων, συντηροῦνται ἐκ τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος;

Καὶ ὅμως ἡ ἐποψὶς αὕτη εἶναι οὐσιωδῶς μικρά, παραβαλλομένη πρὸς τὴν μέθοδον τῆς καλλιεργείας, ἐν ἣ πλείονες χεῖρες ἐργάζονται τὴν γῆν. Ἐν τῷ συστήματι τούτῳ τῆς λεγομένης μικρᾶς καλλιεργείας ἡ γῆ διαιρεῖται, τρόπον τινά, εἰς μικρὰς περιοχὰς, ἐν ἐκάστη τῶν δοπιῶν ἐργάζεται δραστηρίως τὸ οἰκογενειακὸν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀνθρώπων ἐργαστήριον. Οἱ ἀνθρωποι οὗτοι αὐξάνονται μανὸν δι' ἑαυτούς; Ὅχι· πολλαπλασιάζονται ἐπ' ὠφελείᾳ ὅλων τῶν κλάδων τῆς ἀστυκῆς βιομηχανίας, διότι ἐνῶ παράγουσι π. γ. σιτηρὰ, δέονται ὅλων τῶν λοιπῶν περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν κατοικίαν καὶ ἐν γένει τὴν βιωτικὴν, ἀστικῶν ἰδίως ἐφοδίων τῆς ζωῆς. Ὡστε τοιοῦτοτρόπως αὐξανομένου τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ συναυξάνεται καὶ ὁ ἀστικὸς, ἐπέρχεται τοῦτέστι ὁ γενικὸς πολλαπλασιασμὸς τῶν ἀτόμων τοῦ ἔθνους.

Ἡ ἀρμονία τοῦ φαινομένου τούτου παρίσταται πρὸ πάντων ἐν ταῖς χώραις ἐκεῖναις, καθ' ἃς τὰ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτήσεων πρῶτοτόκια εἶναι ἄγνωστα ὡς νομικὸς καὶ μάλιστα πολιτειακὸς θεσμὸς. Ἄρκοῦσιν εἰς ἀπόδειξιν οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοὶ (H. Passy) καὶ αἱ κατ' αὐτούς ἀντιθέσεις μεταξύ Ἀγγλίας ἀφ' ἐνὸς καὶ Γαλλίας, Βελγίου καὶ Ἰταλίας ἀφ' ἑτέρου. Περὶ τὴν πέμπτην δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐφ' ἐκάστου □ χιλομέτρου τῶν ἀνωτέρω χωρῶν ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν μέσων ὄρων ὑπελογίζοντο κατὰ προσέγγισιν :

Ἐν Ἀγγλίᾳ	27 γεωργοί,	66 βιομήχανοι,	93	τὸ ὅλον
Ἐν Γαλλίᾳ				
(βορειοδ.)	34 »	63 »	97 »	
(Ἀλσατία)	47 »	70 »	117 »	
(Ἄρκτος)	82 »	109 »	191 »	
Ἐν Βελγίῳ	80 »	106 »	188 »	

Ὅθεν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ μὲν ἐπικρατεῖ τὸ σύστημα τῆς μεγάλης καλλιεργείας, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς χώραις τὸ τῆς μετρίας καὶ μάλιστα τῆς μικρᾶς. Ὑπὸ ποῖον σύστημα ζῶσι πλείονες ἄνθρωποι, μαρτυροῦσιν οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοί. Ὅταν δὲ ἐπὶ ἴσης ἐκτάσεως ἢ μὲν γῆ τοῦ Βελγίου συντηρῆ 188 ἀνθρώπους, ἢ δὲ γῆ τῆς Ἀγγλίας 93, μικρᾶς σημασίας ἀποβαίνει ἡ ἀναλογικὴ σύγκρισις, ὅτι ἀφοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸς 27 γεωργοὺς ἀντιστοιχοῦσιν 66 ἄλλοι βιομήχανοι, ἔπρεπε καὶ ἐν Βελγίῳ ἀπέναντι τῶν 80 γεωργῶν νὰ εἶναι οὐχὶ 188 βιομήχανοι, ἀλλὰ περὶ τοὺς 200. Προφανῶς τὸ ἐπιχείρημα εἶναι ἀμφίστομον, διότι καὶ κατὰ τὸ Βελγικὸν σύστημα αἱ ἀναλογίαι ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἐπὶ τῶν 66 ἐν Ἀγγλίᾳ βιομηχάνων ἔπρεπε νὰ εἶναι οὐχὶ 27 γεωργοὶ ἀλλὰ περὶ τοὺς 50. Ἐπομένως ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ γεωργικὴ πρακτικὴ, εἰάν πρόκειται νὰ ζητηθῶσι λόγοι ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν κατὰ χώρας γεωργικῶν συστημάτων, εἶναι μᾶλλον ὑπεύθυνος. Ἡ ἀναλογία τῶν ἀνθρωποελλειμμάτων τούτων εἶναι μετὰξὺ Βελγίου καὶ Ἀγγλίας ὡς 12 : 23.

Ἐν γένει ἢ ἐν ταῖς κοινωνίαις ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς τάξεως δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς κληρὸς τῶν βαρβαρικῶν χρόνων. Ἐάν κατ' αὐτοὺς ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τῶ ὄντι ὑπερτερῆ τοῦ βιομηχανικοῦ, καὶ μάλιστα κατὰ πολὺ, ἢ αἰτία ἀνήκει οὐχὶ εἰς τὴν εὐρωστίαν τῆς γεωργίας, ἔκ τινος ἀπορροφητικῆς ἐπόψεως αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων φώτων καὶ μέσων πρὸς

βιομηχανικὴν τῆς χώρας ἐπίδοσιν. Κατὰ τί δύναται νὰ ἀντιστρατευθῆ ἀκμαῖος ἐξοχικὸς πληθυσμὸς εἰς τὴν μόρφωσιν ἀστικοῦ; Μήπως ἀμφότεροι δὲν εἶναι πρὸς τὴν κοινωνικὴν τελείωσιν ἀναπόφευκτοι; Μόνη ἢ δύναμις τῶν πραγμάτων λύει τὰ τοιαῦτα ζητήματα. Καὶ εἰάν πρόκειται νὰ μακαρίσῃ τις βιομηχανικὴν χώραν, διότι παράγει πολλὰ, ἔπρεπε νὰ προσθέσῃ ὅτι τὰ μεταπωλεῖ εἰς ἀσφαλεῖς ἀγοράς· διότι εἰάν ὅπως ὁ πόλεμος οὕτω καὶ τὸ μεμακρυσμένον ἐμπόριον περιστοιχεῖται ὑπὸ μεγάλων κινδύνων, ἕκαστος ἐννοεῖ ποίας σπουδαιότητος εἶναι διὰ τὴν βιομηχανικὴν τάξιν δεδομένης ἐπικρατείας ἢ ἐντὸς τῶν ὀρίων ταύτης ὑπαρξῆς ἰσχυροῦ σώματος καταναλωτῶν, μετὰξὺ τῶν ὁποίων ἢ γεωργία πάντως δημιουργεῖ τὴν παχυτέραν μερίδα.

Ἡ διὰ τοῦ συστήματος λοιπὸν τῆς μικρᾶς καλλιεργείας αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας εἶναι σπουδαιότατον ἐφόδιον τῆς περαιτέρω κοινωνικῆς ἀναπτύξεως. Ἴνα συντηρῆ δὲ πλείονας ἀνθρώπους, σημεῖον ὅτι εἶναι μέθοδος διανεμητικὴ τοῦ κοινωνικοῦ πλοῦτου ἀξία ἰδιαιτέρας ἐκτιμῆσεως. Ἀλλὰ καὶ κατὰ μέρος κέκτηται ἢ μέθοδος αὕτη μείζονα παραγωγικὴν δύναμιν· ἀπόδειξις τὰ εἰσοδήματα τῶν μικρῶν καλλιεργητῶν παραβαλλόμενα πρὸς τὰ τῶν μεγάλων· ἀπόδειξις τὰ ἀπανταχοῦ ὑψωμένα μισθώματα τῶν μικροτέρων σχετικῶς ἐκτάσεων.

Ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν τῆς μεγάλης καλλιεργείας εἶναι κυρίως ἢ διάθεσις ἀφθόνων κεφαλαίων καὶ ἢ ἐνέργεια γεωργικῶν μεταρρυθμίσεων δι' ὅλης τῆς εὐκολίας, τὴν ὅποιαν χορηγεῖ ἢ ἀνωτέρα μόρφωσις καὶ τὰ ἐν γένει μέσα τῶν μεγαλοκαλλιεργητῶν. Ὁ ὑπ' αὐτοὺς ὀργανισμὸς τῆς γεωργίας ἔχει τι ἐπιβλητικόν, ὅπως ὁ ὀργανισμὸς συντάγματος στρατιωτικοῦ, ἀπὸ τῶν ἀπλῶν ἐργατῶν, τῶν πρωτοεργατῶν καὶ τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων μέχρι τοῦ ἰσχυροῦ ἀρχοντος, ὅστις εἴη ἀνωτέρας πολιτι-

σμοῦ σφαίρας διευθύνει τὰς κινήσεις τοῦ πολυπροσώπου ἐργατικοῦ σώματος. Πόση, ἀπέναντι τῆς μεγαλοπρεπείας ταύτης, σμικρότης παρὰ τῷ μετὰ τῆς οἰκογενείας του μοχθοῦντι μικροκαλλιεργητῇ! Οὐδὲν λοιπὸν παράδοξον, ἐὰν ἡ λάμψις συνεχίνησε πλείστους ὑπὲρ τῆς μεγάλης καλλιεργείας θιασώτας. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἐν δημοκρατικῇ τῆς ἀνθρωπότητος περιόδῳ διήλθον ἀπαρατήρητα τὰ ἀπαράγραπτα ἐν αὐτῇ διπλώματα τῆς μικρᾶς καλλιεργείας.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, χρεία νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κατὰ φύσιν τόποι τινες ἀποκλίνουσι μᾶλλον πρὸς τὴν μεγάλην καλλιέργειαν καὶ ἄλλοι μᾶλλον πρὸς τὴν μικράν. Οἱ ἀρισκρατικοὶ π. χ. τόποι ἐξ ἅπαντος συνδέονται πρὸς τὴν πλουτοκρατικὴν καὶ γεωκρατικὴν διανομὴν τῆς χώρας. Πεδιάδες εὐρεῖαι ἐπιτρέπουσιν εὐκολώτερον τὰς μεγάλας περιφερείας τῶν ἀγρῶν ἢ κοιλάδες στεναί, περὶ τὰ ὑψώματα τῶν ὁποίων ἀγωνίζονται αἱ περίοικοι κοινότητες. Ποῦ ἀγῆκει τὸ μέλλον; Ἄς ἀκούσωμεν τοὺς ἐπομένους λόγους τοῦ διασήμου συγγραφέως des Systèmes de Culture, (ἐκδ. 6' σελ. 144) H. Passi :

—Ἡ μικρὰ καλλιέργεια, ἡ ὁποία καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἐπεκράτησε μὲν κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Εὐρώπην, βραδέως ὁμως καὶ κατὰ μέρος προσήγγισε τὴν ἐπιτυχίαν, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἄρα γε τὴν προοδευτικὴν ἀνάπτυξίν της; Νέαι τροποποιήσεις ἐν ταῖς ἀνάγκαις τῆς καταναλώσεως ἢ ἐν ταῖς μεθόδοις τῆς ἐργασίας δὲν θὰ ἐλκύωσιν ἄρα γε εἰς ἑαυτὰς τὰ πρωτεῖα τῆς καλλιεργείας; Τοιαῦτα ζητήματα δὲν εἶναι δεκτικὰ ἀπολύτων λύσεων· ἐν τούτοις ὑπάρχουσι διδόμενα πρὸς σχηματισμὸν γνώμης τινος.

Ὅποιαιδῆποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς προόδου ἐνεργηθησόμενα μεταβολαί, ἐν ἀπάσαις ταῖς εὐρείαις ὁπίσωσιν χώραις θὰ συνυπάρξωσι αἱ διάφοροι τῆς ἐργασίας μέθοδοι. Οὐδέποτε αἱ τοπικαὶ περιστάσεις θὰ ἀπολέ-

σῶσι τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἐπιρροὴν καὶ αἱ διάφοροι ποιότητες τῶν γαιῶν συνδυαζόμεναι πρὸς τὴν θέσιν αὐτῶν μακρὰν ἢ ἐγγύς τῶν ἀγορῶν, δι' ὅλης τῆς ποικιλίας τῶν εἰδῶν τῆς παραγωγῆς, θὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τῶν ἐκτάσεων καὶ τῆς διανομῆς τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν. Ἄλλὰ συγχρόνως τὰ αἷτια, εἰς τὰ ὅποια ὀφείλεται ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν μικρῶν καλλιεργειῶν, δὲν θὰ παύσωσιν ἐνεργοῦντα, καὶ πανταχόθεν συνάγεται ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ἐνισχυθῶσιν ἐτι μᾶλλον.

Τῷ ὄντι οἱ πληθυσμοὶ θὰ ἐξακολουθήσωσιν αὐξανόμενοι καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τοὺς πόρους, ἢ δὲ βαθμιαία ἀνάπτυξις τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ζητήσεων, πολλαπλασιάζουσα, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὴν χρῆσιν τῆς ἐργασίας, θὰ εὐνοήσῃ ἀναγκαίως τὰς μεθόδους ἐκείνας τῆς καλλιεργείας, αἵτινες προσαρμόζονται καλλίτερον εἰς τὴν συνεχῆ τῆς ἐργασίας ἐνεργητικότητα.

Ἄφ' ἐτέρου μετὰ τῆς ἐπιτεινομένης τῶν λαῶν εὐπορίας, θὰ αὐξήσωσιν ἀδιστακτικῶς αἱ ζητήσεις τῶν καρπῶν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους μόνῃ ἢ μικρὰ καλλιέργεια παράγει μετὰ κέρδους. Τοιοῦτοτρόπως θὰ γεννηθῶσι δι' αὐτὴν νέαι πηγαὶ κερδῶν καὶ νέαι αἷτια περαιτέρω ἐπιδόσεως.

Ἐὰν πρὸς τούτοις παρατηρήσωμεν τὴν διευθύνσιν τῶν πραγματοποιηθεισῶν μεταβολῶν καθ' ἃ μέρη συνεκεντρώθη τὸ ἀνθηρότερον μέρος τῶν πληθυσμῶν, δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν τὸ μέτρον τῶν ἐν τῷ μέλλοντι συμπληρωθησομένων. Αἱ μεγάλαι ἀγροτικαὶ περιφέρειαι ἀπεμακρύνθησαν τῶν πόλεων, ὑποχωρήσασαι εἰς ἄλλας ἐπιτηδεύτερας εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ποικίλων καὶ λεπτῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας διαδίδουσιν αἱ πρόοδοι τῆς εὐπορίας. Ἴδού ὁμως τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ θὰ ἐπεκταθῇ βῆμα πρὸς βῆμα, καθόσον ὁ κοινωνικὸς πλοῦτος διαδίδει τὰ εὐεργετήματα του. Πρὸς τὰς ἐνεστῶσας καταναλώσεις θὰ ἐνωθῶσι μᾶλλον ἐπιζήτητοι καὶ πολυἀριθμοὶ καλλιέργειαί

θὰ περιβληθῶσι βαθμηδὸν τὸν διπλὸν τοῦτον χαρακτήρα, ὃν σήμερον δὲν ἔχουσι.

Τοιοῦτοι εἶναι οἱ νεωτερισμοί, οἵτινες, κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς ἐκ τοῦ παρελθόντος πείρας, θὰ λάβωσι χώραν ἐν τῷ γεωργικῷ ὀργανισμῷ τῶν ἐν εὐδαιμονία προαγομένων ἐθνῶν. Ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσι τὸ σημαντικὸν εἶναι ὥστε αἱ μεταβολαί, ὅποιανδὴποτε καὶ ἂν ἔχωσι διεύθυνσιν, νὰ μένωσι σταθερῶς ἐλεύθεραι. Μόνη ἡ ὠθησις τοῦ πολιτισμοῦ τὰς προσδιορίζει· ἡ δὲ συμπλήρωσις τῶν ἀνήκει εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀναγκῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ θεραπεία ἀποτελεῖ ἀληθῆς κοινωνικὸν συμφέρον.

Π Ο Λ Υ Τ Ε Χ Ν Ι Κ Ο Ν Τ Η Σ Ε Λ Β Ε Τ Ι Α Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ο Ν .

Τὸ σχολεῖον τοῦτο, ὀργανισθὲν κατὰ τὸ 1854, ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτέραν τεχνικὴν ἐν Zürich ἐκπαίδευσιν καὶ διαιρεῖται εἰς ὀκτὼ τμήματα· 1) ἀρχιτεκτονικῆς, 2) μηχανικῆς, 3) τεχνομηχανικῆς, 4) τεχνοχημικῆς (ἐν ᾧ καὶ ἡ φαρμακευτικὴ), 5) γεωργικῆς καὶ δασικῆς οἰκονομίας, 6) στοιχειωδῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν, 7) φιλοσοφίας καὶ πολιτικῆς οἰκονομίας, 8) προπαρασκευῆς εἰς τὰ μαθηματικά.

Ἐν ἔτει 1871—72 τὸ σχολεῖον τοῦτο περιεῖχε 1043 σπουδαστάς, ἐκ τῶν ὁποίων 682 ἦσαν τακτικοὶ μαθηταὶ καὶ 361 ἀκροαταί. Ἡ ὑπόληψις τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας ὑπῆρχε τοιαύτη, ὥστε μεταξὺ τῶν 682 μαθητῶν, 242 ἦσαν Ἑλβετοὶ καὶ 440 ξένοι. Ἐκ τῶν τελευταίων, 490 προήρχοντο ἐκ τῆς Αὐστρο-ουγγαρίας, 92 ἐκ τῆς Ρωσσο-πρωσωνίας, 49 ἐκ τῆς Ἰταλίας, 41 ἐκ τῆς Γερμανίας,

20 ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, 13 ἐκ τῆς Γαλλίας, 13 ἐκ τῆς Σουηδίας, Νορβηγίας καὶ Δανίας, 9 ἐκ τῆς Ἀγγλίας, 6 ἐκ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας, 4 ἐκ τῆς Ἀμερικῆς, 3 ἐκ τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Ἡ κατὰ τμήματα διαίρεσις τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου εἶχεν ὡς ἐξῆς· 18 διὰ τὴν δασικὴν, 22 διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, 33 διὰ τὰς στοιχειώδεις μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, 94 διὰ τὴν τεχνοχημικὴν, 135 διὰ τὴν τεχνομηχανικὴν καὶ 262 διὰ τὴν μηχανικὴν. Ἐκαστος μαθητῆς κατὰ μέσον ὄρον πληρῶν ἐνιαυσίως εἰς τὸ σχολεῖον 120 φρ. λόγῳ διδάκτρων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ διδάσκον προσωπικὸν, ἀπετελεῖτο ἐν ἔτει 1871—72 ἐξ 86 καθηγητῶν, ἐξ ὧν 27 μὲν ἐδίδασκον ὑποχρεωτικὰ μαθήματα, περὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν (3), μηχανικὴν (5), τεχνομηχανικὴν (7), τεχνοχημικὴν (6), γεωργικὴν καὶ δασικὴν οἰκονομίαν (6). 59 δὲ μὴ ὑποχρεωτικὰ περὶ τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας (20), τὰς φυσικὰς (23), τὰς ἱστορικὰς καὶ πολιτικὰς (11), καὶ τὰς ὠραίας τέχνας (5). Ἐκ τῶν καθηγητῶν τούτων 42 λαμβάνουσι τακτικὸν μισθὸν, ὅστις ἀναβιβάζεται ὡς πρὸς τίννας μέχρις 6000 φρ. κατ' ἔτος· περιπλέον ἕκαστος αὐτῶν λαμβάνει 1 φρ. διὰ πᾶσαν ἐβδομαδιαίαν διδασκαλίαν καὶ $\frac{1}{2}$ φρ. διὰ πᾶν πειραματικὸν μάθημα ἐπὶ ἐκάστου μαθητοῦ ἐκ τῶν ὑπὸ τούτων καταβαλλομένων, ὡς προερρέθη, γενικῶν ἐτησίων διδάκτρων. Οἱ λοιποὶ καθηγηταὶ εἶναι κυρίως εἰπεῖν ἄμισθοι, λαμβάνουσι ὅμως κατὰ βούλησιν ἢ μίαν ἀσφάλειαν ζωῆς ἢ μίαν ἰσόβιον σύνταξιν τῶν ὁποίων τὰ πρῶτα κεφάλαια κατατίθενται ὑπὸ τοῦ ταμείου τοῦ σχολείου. Σημειωτέον ὅτι διορίζονται ἐπὶ δεκαετίαν μὲν οἱ ἔμισθοι καθηγηταί, ἀορίστως δὲ καὶ ἐνίοτε ἰσοβίως οἱ ἄμισθοι· ἐκ τούτων 3 εἶναι ἐπίτιμοι, 11 ἔκτακτοι, 4 ἐπικουρικοὶ καὶ 26 ὕφηγηταί.

Ἡ μεγαλειτέρα τοῦ ἐν Zürich πολυτεχνικοῦ σχολείου ἐπίδοσις ἀνάγεται μᾶλλον εἰς τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐ-

φαρμογὰς, ἤτοι τεχνομηχανικὴν, ἐμπειρικὴν φυσικὴν καὶ περιγραφικὴν γεωμετρίαν. Ἄξιοπαρατήρητος εἶναι ὁ συναγωνισμὸς τοῦ ὠραίου φύλου εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν πνευματικῶν ἐνασχολήσεων, διότι παρακολουθοῦσι καὶ γυναῖκες μετὰ σταθερᾶς ἐπιμονῆς οὐχὶ μόνον τὰ μὴ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα ἀλλὰ καὶ τὰς κανονικὰς παραδόσεις, ἐν αἷς καταρτίζονται μηχανικοὶ, χημικοὶ καὶ ἄλλοι τῶν ἐξηκριβωμένων ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἐπιστημῶν θιασῶται. Ἐν γένει ἡ ἐκπαιδευτικὴ αὐτὴ τάσις τοῦ ὠραίου φύλου διακρίνει τὸν Ἑλβετικὸν πληθυσμὸν γνωστῇ δὲ εἶναι ἡ σχετικὴ ἐπίδοσις τῶν γυναικῶν ἐν τῇ ἱατρικῇ ἐπιστήμῃ.

Ἴνα εἰσέλθῃ τις εἰς τὸ πολυτεχνικὸν τοῦτο σχολεῖον πρέπει νὰ ἔχῃ συμπληρωμένον τὸ 17 ἔτος τῆς ἡλικίας, ὑποβάλλεται δὲ εἰς δοκιμαστικὰς ἐξετάσεις ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικοῦ προγράμματος μαθημάτων. Ἴνα ἐννοήσῃ ἕκαστος τὴν πρακτικὴν σημασίαν τῆς δοκιμασίας ταύτης, ἀρκεῖ ἡ σημείωσις ὅτι κατὰ τὸ 1874—72 ἐπὶ 44½ ὑποψηφίων ἐνεκρίθησαν 161 δηλαδὴ 36 τοῖς 100. Σωτηριωδέστατον μάθημα διὰ τὰς ὁμοιοειδεῖς ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐκπαιδευτηρίουις δοκιμαστικὰς ἐξετάσεις.

Ἡ πρόοδος ἐν τῇ προκειμένῃ ἐκπαιδεύσει ἐξασφαλίζεται ἀπὸ διαφόρων στοιχείων τῆς κινούσης τὴν φιλομάθειαν ἐσωτερικῆς τῶν ἀνθρώπων δυνάμεως· ἀφ' ἑνὸς μὲν κατὰ πᾶσαν ἐξαμηνίαν ὑποβολὴ ὑπομνημάτων παρ' ἑκάστου μαθητοῦ καὶ περιοδικοὶ ἐπὶ βραβεῖοις διαγωνισμοὶ καθ' ἕκαστον τῶν τμημάτων ταῦ σχολεῖου, προκηρυττομένου τοῦ θέματος πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους· ἀφ' ἑτέρου δὲ κανονικαὶ ἐνιαύσιοι ἐξετάσεις, ἵνα μεταβῶσιν οἱ μαθηταὶ τοῦ τμήματος ἀπὸ τῆς μιᾶς τάξεως εἰς τὴν ἑτέραν, διότι ἕκαστον τμῆμα τοῦ σχολεῖου διαιρεῖται εἰς ἐνιαυσίας παραδόσεις, τὸ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς 3 ἐτῶν, τὸ τῆς μηχανικῆς 3½, τὸ τῆς τεχνομηχανικῆς 3, τὸ τῆς γεωχημικῆς 2, τὸ τῆς γεωργικῆς καὶ βασικῆς οἰκονομίας

2½, τὸ τῶν στοιχειωδῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν 4, τὸ τῆς προπαρασκευῆς εἰς τὰ μαθηματικὰ 1, καὶ τὸ τῆς φιλοσοφίας καὶ πολιτικῆς οἰκονομίας κατὰ βούλησιν. Ἐν γένει 80 περίπου τοῖς 100 ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις ἐκρίνοντο τελευταῖον ἄξιοι νὰ διαβῶσιν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, εἶναι αὐταὶ αὐστηρόταται, ἐξ οὗ καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ ὑπόληψις τοῦ Ἑλβετικοῦ πολυτεχνείου ἱκανῶς ἐξηγεῖται. Ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ μέχρι σήμερον ἐξέδωκε μόνον 609 διπλώματα, ἤτοι ἐπὶ τοῦ ὀλίκου ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν του (διότι οἱ ἀκροαταὶ δὲν εἶναι δεκτοὶ εἰς ἐξετάσεις) μόνον 40 τοῖς 100 ἐπέτυχον ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἀποδείξεσιν, ὅτι μαθητικὴ ἐργασία 6—7 ὥρων καθ' ἑκάστην κατὰ μέσον ὄρον ἔσχε τὰ προσήκοντα ἀποτελέσματα.

Οἱ οἰκονομικοὶ πόροι τοῦ πολυτεχνείου ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν ἐνιαυσίων διδάκτρων, ἐκ τῶν ἐπιχορηγήσεων τοῦ Κράτους καὶ τῆς πόλεως καὶ ἐκ τῶν διαφόρων δωρεῶν. Κατὰ τὸ 1855 τὸ σύνολον αὐτῶν ἀνέβαινε εἰς 127643 φρ. καὶ τῷ 1874 εἰς 404547. Τὸ σημαντικώτερον ποσὸν ἀνήκει εἰς ἐπιχορήγησιν τῆς Ὁμοσπονδίας ἀναβιβασθεῖσαν βαθμηδὸν ἀπὸ 115000 εἰς 300000 τῷ 1874.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑ.

Ἄριθ. 3708.

Πρὸς τοὺς ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν
παρὰ Πρωτοδικαῖς Κ.Κ. Εἰσαγγελεῖς.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔργων, τὰ ὅποια ὁ νομοθέτης ἰδιαιτέρως συνέδεσεν πρὸς τὴν εὐρείαν τῆς Εἰσαγγελικῆς Ἀρχῆς ἀποστολὴν, ἡ ἐπὶ τῶν ἀτελῶν τῆς κοινωνίας προσώπων προστασία ἀποτελεῖ βεβαίως ἐν τῶν ὑψηλοτέρων καὶ

συνάμα πρακτικωτέρων. Ἐνῶ διαβαίνουσιν οἱ πολῖται, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, τὰ ὄρια τῆς παρουσίας ζωῆς, ἐνῶ ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν περιστάσεων οἱ δεσμοὶ τῆς φιλίας, τῆς συγγενείας καὶ ἐν γένει τῆς ἀγάπης ἀτονοῦσιν, παρίσταται ἡ μεγάλη τῆς πολιτείας δύναμις, ἵνα χορηγήσῃ τὴν σωστικὴν ἀρωγὴν τῆς εἰς τὰ ὀρφανά. Ἰδέα μεγαλοπρεπῆς, ὑπὸ τὴν νομικὴν τῆς ὁποίας διατύπωσιν ἡ Εἰσαγγελία παρίσταται ὡς ὁ αἰώνιος, τρόπον τινα, σύνδεσμος τῶν διαδεχομένων ἀλλήλας γενεῶν.

Πῶς συνέβη ὥστε ὁ σύνδεσμος οὗτος νὰ τεθῆ μέχρι τοῦδε εἰς τὸ ἀτυχῶς λίαν ὀγκῶδες ἀχρηστον μέρος τῶν ἡμετέρων θεσμῶν, δὲν ἐρευνῶ. Ὅτι ὁμοῦς πρέπει ν' ἀναστῆ καὶ νὰ λειτουργήσῃ, περὶ τούτου νομίζω ὅτι ἀναγινώσκω καθαρῶς εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων τῶν μελῶν τῆς Εἰσαγγελικῆς περιφερείας, τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω. Ἐὰν βεβαίως ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος, διότι εἶναι τοιοῦτον, ἀποτελεῖ τὴν ὠραιότεραν τῶν φιλοδοξιῶν, ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου χρησιμοποίησις θεσμοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ οἰκονομικὴ σωτηρία τῶν ὀρφανευουσῶν οἰκογενειῶν, εἶναι συγχρόνως μία τῶν μεγαλειτέρων πρὸς τὸ ἔθνος ἐκδουλεύσεων. Διότι ὁ μεγαλείτερος κίνδυνος τῆς ὀριστικῆς τῶν κοινωνιῶν ἀποκαταστάσεως προέρχεται ἐκ τῆς αἰφνιδίας, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, διακοπῆς τῶν σχεδίων τοῦ παρόντος βίου, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας μοιραίως, οὕτως εἶπεῖν, αἱ νέαι γενεαὶ ρίπτονται εἰς μέλλον πάντοτε ἄδηλον καὶ πλήρες σκοπέλων, τοὺς ὁποίους σπεῖρει ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἀπειρία. Ἀπέναντι τοιούτων περιστάσεων ἡ Ἀρχὴ ἐκείνη, ἣτις καλεῖται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, ἵνα παρεμβάλλῃ τὴν ἰσχυρὰν καὶ πεφωτισμένην ἐνέργειάν τῆς, δὲν εἶναι ἐκ τῶν κοινῶν τῆς πολιτείας ἀρχῶν. Ἐὰν λοιπὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου σᾶς καλῶ εἰς τὴν κανονικὴν ἐν τῷ ἐξῆς χρόνῳ λειτουργίαν αὐτῆς, τὸ πρᾶττω ἐν τῇ συναί-

σθήσει ὅτι κατέχετε τελείως τὴν ὑψηλὴν τῆς ἐννοίας ταύτης διεύθυνσιν.

Πρῶτος ὅρος εἶναι ἡ καθ' ἐκάστην παρὰ Πρωτοδικαίαι εἰσαγγελίαν συγκέντρωσις γενικῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῶν καθ' ὅλην τὴν περιφέρειάν τῆς ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιτροπειῶν. Πρὸς τοῦτο θέλετε παραγγεῖλαι τοὺς κκ. Εἰρηνοδίκας, ἵνα καλέσωσιν ἅπαντας τοὺς ἐν ἡ δικαιοδοσίᾳ των ἐπιτρόπους, ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ὑποβάλωσιν οὗτοι εἰς τὰ προσήκοντα συγγενικὰ συμβούλια τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς ἐνιαύσιον ἀκριβῆ λογαριασμὸν τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1875 διαχειρίσεως τῶν συμφερόντων τῶν ὀρφανῶν, ἰδιαίτερος δὲ κατάλογον, ὅσον ἐνεστί ἀκριβῆ, τῶν κτημάτων καὶ τῶν δικῶν αὐτῶν, μετὰ σημειώσεως ποῦ διεξάγονται αὐταὶ καὶ ὑπὸ τίνων δικηγόρων. Οἱ κκ. εἰρηνοδίκαι κατὰ τὸν ἐπόμενον μῆνα τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας θέλουσιν ὑποβάλλει ὑμῖν τοὺς περὶ ὧν πρόκειται λογαριασμοὺς καὶ καταλόγους μετὰ τῶν προσηκουσῶν ἐν τῇ κρίσει των παρατηρήσεων καὶ συγχρόνως ἔχουσι περὶ τῶν ἐξῆς θεμάτων.

1) Πόσαι ὑπάρχουσιν ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιτροπεῖαι κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν των.

2) Ἐπὶ πόσων καὶ ποίων οἱ οἰκεῖοι ἐπίτροποι ἔδωσαν ἢ καθυστεροῦσι τὸν ὀριζόμενον λ]σμόν.

3) Ἐὰν ὑπάρχωσι καὶ ποῖαι ἐπιτροπεῖαι, καθ' ἃς δὲν ἐδόθησαν λ]σμοὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ πενταετίᾳ καὶ κατὰ ποῖον ἰδίως ἔτος.

4) Ἐὰν ὄλαι αἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιτροπεῖαι ἔχωσι παρεπιτρόπους, καὶ ἐπὶ τίνων τυχὸν τοιοῦτοι ἐλλείπουσιν.

5) Ἐὰν ὑπάρχωσι διωρισμένοι ἀνατροφεῖς τῶν ὀρφανῶν καὶ ἐπὶ πόσων καὶ τίνων καθυστεροῦσι τοιοῦτοι.

6) Ἐὰν καὶ πόσοι μεταξὺ τῶν ἀνατροφῶν τούτων, ἐζήτησαν παρὰ τῶν κκ. Εἰρηνοδικῶν, ἵνα ἐπιβάλωσι ποινὴν ἐπὶ τῶν ὀρφανῶν, καὶ ὁποῖα ἐπεβλήθη.

7) Ἐὰν διωρίσθησαν εἰς τὰς ἐπιτροπομητέρας σύμβουλοι, καὶ κατὰ τίνας ἐλλείπει τοιοῦτος.

8) Ἐὰν ἐν τῇ τελευταίᾳ πενταετίᾳ διώρισαν οἱ κκ. εἰρηνοδίκαι προσωρινούς ἐπιτρόπους, πόσοι δὲ κατ' ἔτος καὶ ποῖοι μεταξὺ αὐτῶν μένουσι τυχὸν ἀκόμη τοιοῦτοι, ἐν ἐλλείψει ἢ νομίμου ἢ ἀπὸ διαθήκης ἢ δικαστικοῦ ἐπιτρόπου.

Εἰς συμπλήρωσιν θέλετε παραγγεῖλαι τοὺς κκ. Εἰρηνοδίκαις, ἵνα ζητήσωσι πληροφορίας διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς παρ' ἐκάστου εἰδικοῦ παρέδρου τῶν ἀποτελούντων τὴν δικαιοδοσίαν των χωρίων περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ταῖς ἐξοχικαῖς κοινότησι ὄρφανικῶν οἰκογενειῶν, ἂν εἶναι τοιαῦται ἐκ πατρὸς ἢ καὶ ἐκ μητρὸς, καὶ ποῖαι μεταξὺ αὐτῶν δὲν ἔχουσι τυχὸν ἐπιτρόπους. Ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι εὐκολωτάτη ὡς ἐκ τῆς ὀλιγανθρωπίας καὶ γνωριμίας τῶν καθ' ἕκαστον χωρίον κατοίκων. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς πόλεις, θέλει ληφθῆ κατόπιν ἰδιαιτέρα πρόνοια.

Ἄμα συγκεντρωθῶσιν αἱ ἀνωτέρω πληροφορίαι παρακαλῶ τοὺς κκ. Εἰσαγγελεῖς, ἵνα μοι υποβάλλωσι αὐτάς, χορηγοῦντες μοι συγχρόνως ἐξ ἑαυτῶν καὶ τὰς ἐπομένας.

α) Πόσοι κατ' ἔτος ἐν τῇ τελευταίᾳ πενταετίᾳ διορισμοὶ προσωρινῶν ἐπιτρόπων ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κκ. Εἰσαγγελέων. Ἐὰν κατόπιν αὐτῶν ἐλήφθη πρόνοια περὶ εἰδοποιήσεως τῶν νομίμων ἢ ἐκ διαθήκης ἐπιτρόπων, καὶ ἐὰν, μὴ εὐρεθέντων τοιούτων, παρηγγέλθησαν οἱ κκ. Εἰρηνοδίκαι ὅπως προσκαλέσωσι τὰ συγγενικά συμβούλια, ἵνα γνωμοδοτήσωσι περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριστέων ἐπιτρόπων.

β) Πόσοι κατ' ἔτος ἐν τῇ αὐτῇ πενταετίᾳ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου διορισμοὶ ἐπιτρόπων, πόσοι παύσεις καὶ ἀντικαταστάσεις αὐτῶν.

γ) Πόσας ἐκ τῶν σχετικῶς ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων προὐκάλεσεν ἢ εἰσαγγελία, πόσας οἱ συγγενεῖς καὶ πόσας οἱ ἔχοντες συμφέρον.

δ) Ἐὰν ἐν γένει κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀπηύθυναν οἱ κκ. Εἰσαγγελεῖς συμβουλευτικά καὶ ὅποια ἐγγράφα πρὸς ἐπιτρόπους συγγενικά συμβούλια καὶ Εἰρη-

νοδίκαις, ἢ ἐζήτησαν παρ' αὐτῶν πληροφορίας περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐπιτροπειῶν.

ε) Ἐὰν ἐζήτησαν οἱ κκ. Εἰσαγγελεῖς τὴν ἐγγραφὴν ὑποθήκης ὑπὲρ ἀνηλίκων ὄρφανῶν ἐπὶ κτημάτων τῶν ἐπιτρόπων των, ἢ τῶν γονέων των διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν περιουσίαν.

Αἱ ἀνωτέρω πληροφορίαι ἔχουσι διττὴν ἔννοιαν, διότι πρόκειται οὐ μόνον νὰ γνωσθῇ τί μέχρι τοῦδε ἐνηργήθη ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένων καθηκόντων, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ ὀρισθῇ καὶ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ τῶν σχετικῶν θεμάτων διέυθυνσις τῆς εἰσαγγελικῆς ἐνεργείας. Ὅταν σύμπασα ἢ ὕλη καταρτισθῇ, ὅταν οἱ κκ. Εἰσαγγελεῖς ἐπιθεωρήσωσιν. ἐν τῇ δυνατῇ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων ἐπιγνώσει, ἕκαστος τὴν τῆς δικαιοδοσίας του, καὶ ὅταν ὅλα: αἱ τοιαῦται μελέται συγκεντρωθῶσιν ἐν τῇ παρ' Ἐφέταις εἰσαγγελίᾳ, τότε θὰ καταστῇ δυνατὴ ἢ ἀπὸ γενικῆς τινος ἐπόψεως καθ' ἅπασαν τὴν περιφέρειαν πρακτικὴ ἐπισκόπησις τῆς ἐμπεπιστευμένης τῇ εἰσαγγελικῇ ἀρχῇ ὑψηλῆς ἐννοίας τῶν οικονομικῶν ἐν ταῖς ἀπορφανεύουσαις οἰκογενεῖαις συμφερόντων, ἐξασφαλιζομένης τῆς κανονικῆς λειτουργίας θεσμοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ κκ. Εἰσαγγελεῖς, ὀρισθέντες ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἀντιπρόσωποι τῆς κοινωνίας εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἀτελῶν αὐτῆς μελῶν, ἔχουσι πάντα λόγον, ἵνα ἀποδείξωσιν, ὅτι δὲν ἀπέβλεψεν εἰς μίτην ἢ Πολιτεία πρὸς αὐτοὺς, ὅτι καὶ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν κέκτηνται ὅπως δικαιώσωσι τὴν ἔξοχον ταύτην τιμὴν, καὶ ὅτι ἡ εὐρύτης τοῦ ἀνά χειρὰς θεματος δὲν ἀποθαρρύνει ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὑποκαίει τῶν φιλοτίμων ἀνδρῶν τὰς ψυχάς.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 24 Ἰουνίου 1876.

Ὁ παρ' Ἐφέταις Εἰσαγγελεὺς
Α. Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΤΥΚΩΝ ΔΗΜΩΝ ΕΝ ΠΡΩΣΣΙΑ.

Ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ δημοτικοῦ ὀργανισμοῦ δύναται νὰ διαιρεθῆ εἰς δύο κεφαλαιώδεις κατηγορίας ἢ σύγχρονος διοικητικῆ ἔμπειρία. Ἀφ' ἐνὸς οἱ βορειότεροι λαοὶ (Ἀγγλία, Γερμανία, Δανία, Σουηδία, Νορβηγία, Ρωσσία καὶ Ἡνωμένα Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς) διακρίνουσι μεταξύ ἀστυκῶν καὶ ἐξοχικῶν δήμων, διαφοροτρόπως ὀργανίζοντες αὐτούς· ἀφ' ἑτέρου οἱ μεσημβρινοὶ λαοὶ, (Γαλλία, Ἰταλία, Ἑλλάς κλπ.) οἷτινες τὸν αὐτὸν δημοτικὸν ὀργανισμόν ἔχουσι καὶ διὰ τὸ ἀστὺ καὶ διὰ τὸ χωρίον.

Ἡ ἀντίθεσις αὕτη εἶναι σημαντικωτάτη· ὀφείλεται δὲ εἰς τὴν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, εὐρυτέραν ἢ στενωτέραν ἔννοιαν τῆς ἐπιδράσεως τῆς πολιτείας ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος κοινοτικῶν αὐτῆς μελῶν. Τοιοῦτοτρόπως ἐνῶ ἐν τῇ μεσημβρίᾳ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ δήμοι θεωροῦνται ὡς ὑπὸ κηδεμονείαν διατελοῦντες, ἐν τῇ ἀρκτῶ οἱ δήμοι τῶν πόλεων θεωροῦνται καὶ πάνυ εὐλόγως, ὡς προκεχωρημένοι εἰς τὸ στάδιον τῆς πρακτικῆς ἱκανότητος ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον ἀρκεῖ πρὸς αὐτοδιοίκησιν. Συμβαίνει λοιπὸν, ὥστε ἢ αὐτοδιοικήσεις αὕτη νὰ εἶναι ποῦ πληρესτέρα καὶ ποῦ ἀτελεστέρα, οἱ δὲ χωρικοὶ δήμοι νὰ εἶναι ὑπὸ μείζονα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιτήρησιν. Ὁ λόγος εἶναι ἀπλουστατος, διότι ἐνῶ ἐν ταῖς πόλεσιν εἶναι ἀνωτέρα ἢ πνευματικὴ ἀνάπτυξις, ἐν τοῖς χωρίοις παρατηρεῖται ἀπανταχοῦ σχεδὸν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἐπαισθητὴ καθυστέρησις.

Ἐπὶ τὴν ἐποψίν ταύτην ἀξίως ἰδιαίτερας προσοχῆς εἶναι

ὁ δημοτικὸς τοῦ ἀπτεροῦ ὀργανισμὸς, ὅπως ἐμελετήθη τελευταῖον ἐνώπιον τοῦ Πρωσσικοῦ Κοινοβουλίου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰς αὐτὸ ἐπιβληθέντος νομοσχεδίου. Ἐν πρώτοις ἀστυκὸς δήμος δὲν εἶναι ἀπλῶς ὁ τῆς πόλεως ἀλλ' ὁ ὡς τοιοῦτος χαρακτηρισθεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως· δύναται δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ χωρίον νὰ κηρυχθῆ ἀστυκὸς δῆμος καὶ τὰν ἀπάλιν πόλιν νὰ προτιμήσῃ νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς δῆμος χωρικός. Ἡ δὲ κάτοικος ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ἀστυκοῦ δήμου θεωρεῖται μέλος αὐτοῦ καὶ ὑπόκειται εἰς ὅλα τὰ δημοτικὰ βάρη. Ἐν τούτοις εἶνα θεωρεῖται ὡς δημότης, ἐν τῇ πολιτικῇ τοῦ ὄρου τοῦτον ἔννοια τῆς ἐξασκήσεως μέρους οἰκοδόμησε τῆς δημοτικῆς ἐξουσίας, ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι τὸ γίνος Γερμανὸς, ἐγκαταστημένος πρὸ δύο ἐτῶν ἐν τῷ δήμῳ, ἡλικίας 24 ἐτῶν, μὴ ζῶν ἐξ ἐλείους καὶ πληρώων 8 $\frac{1}{2}$ δραχ. φόρον εἰσοδήματος, οικονομικὸν ὄριον, ὅπερ δύναται τὸ δημοτικὸν ἢ παρχικὸν συμβούλιον ν' ἀναβιάσῃ ἐτι μᾶλλον.

Οἱ δημόται οὗτοι καθὼς καὶ οἱ ἔχοντες ἐν τῷ δήμῳ κτήματα ἐξ ὧν εἶναι μᾶλλον φορολογούμενοι (καίτοι κατοικῶντες ἀλλοχοῦ), ἐτι δὲ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν νομικῶν προσώπων, ἀνωνύμων ἐταιριῶν κττ. (ἀνὰ εἰς ἐξ ἐκάστου) ἀποτελοῦσι τὸ ἐκλογικὸν τοῦ δήμου σῶμα, ὅπερ διαιρεῖται κατὰ λόγον τῆς οικονομικῆς τῶν μελῶν του σημασίας, εἰς τρεῖς τάξεις. Ἐν τῇ πρώτῃ περιλαμβάνονται οἱ παχύτεροι φορολογούμενοι, τῶν ὁποίων αἱ εἰσφοραὶ ἀποτελοῦσι τὸ τρίτον τοῦ ὅλικου ποσοῦ τῶν ἐπιβαλλομένων τῇ πόλει φόρων. Κατόπιν τῶν μεγάλων τούτων φορολογουμένων ἔρχονται, οὕτως εἰπεῖν, οἱ δευτεροβάθμιοι, ἀποτελοῦντες τὴν δευτέραν τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος τάξιν καὶ περιλαμβάνοντες τὸ τρίτημόριον ἐπίσης τῆς ὅλης ἀστυκῆς φορολογίας. Ἡ τρίτη τάξις περιλαμβάνει τοὺς μικροτέρους φορολογουμένους μέχρι τοῦ προεκτεθέντος ὁρίου τῆς δημοτικῆς ἱκανότητος.

Ἐκάστη τάξις τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος ἐκλέγει τὸ τρίτον

τον τῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, τὰ ὅποια εἶναι 6 ἐὰν ὁ ἔθνος περιέχῃ ὀλιγωτέρους τῶν 1000 κατοίκων, 12 μέχρι 2000 κατοίκων, 48 ἐπὶ πληθυσμοῦ 100000 ἐπὶ δὲ ἀνωτέρων πληθυσμῶν δύναται ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτικῶν συμβούλων νὰ φθάσῃ μέχρι 90. Ἡ ὑπηρεσία τῶν δημοτικῶν συμβούλων εἶναι ἐξαετής, ἀνανεουμένου τοῦ ἡμίσεως αὐτῶν κατὰ τριετίαν, χωρὶς νὰ ἀπαγορευῆται ἡ ἐκ νέου ἐκλογή τῶν ἐξερχομένων. Ἐν γένει ἡ ἐκλογή ἐνερθεῖται μυστικῶς διὰ ψηφοδελτίων καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, μέχρι καταρτίσεως τῆς ὁποίας ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐκλογή μεταξύ δύο τῶν λαχόντων πλείονας ψήφους.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐκλέγει τὴν Δημοτικὴν Ἀρχὴν, ἣτις ἐν ἄλλαις μὲν πόλεσι ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς δημάρχου (Bürgermeister—Πολιτάρχης) μεθ' ἑνὸς ἢ πλειόνων πρεσβύτων ἀναπληρωτῶν, ἀμίσθων ἢ ἐμμίσθων, ἐν ἄλλαις δὲ πόλεσιν ἀποτελεῖται ὑπὸ ἐπιτροπῆς, κατὰ πλειονοψηφίαν ἀποφασζούσης τὰ τῆς ἐκτελέσεως καὶ συγκροτουμένης ἐξ ἑνὸς δημάρχου καὶ ἐκ πλειόνων συμβούλων ἀμίσθων ἐν ταῖς μικραῖς πόλεσι καὶ ἀναμιξ ἀμίσθων καὶ ἐμμίσθων ἐν ταῖς μεγάλαις. Εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἀπόκειται ἡ κρίσις, ἐὰν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία τοῦ δήμου πρέπει νὰ ἀνατιθῆ εἰς μονοπρόσωπον ἢ πολυπρόσωπον Δημοτικὴν Ἀρχὴν. Δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς πολυπρόσωπου νὰ μεταβῆ εἰς τὴν μονοπρόσωπον ἐπὶ ἀποζημιώσεϊ τῶν ἀπομακρυνομένων ἐμμίσθων δημοτικῶν ἀρχόντων. Ὁ δήμαρχος καὶ οἱ ἐμμίσθοι σύμβουλοι καὶ πάρεδροι ἐκλέγονται ἐπὶ δωδεκαετίαν, διὰ τὸν ἡμίον δὲ χρόνον εἰ ἀμίσθοι. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι δύνανται οἱ δημοτικοὶ οὔτε ἀξιωματικοὶ νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐκ νέου καὶ ὅτι μετὰ μακρὰς ὑπηρεσίας ἀπολαμβάνουσιν εἰ δῆμαρχοὶ καὶ οἱ ἐμμίσθοι σύμβουλοι του καὶ πάρεδροι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν. Ἡ κυβέρνησις διατηρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως ἐπὶ μόνων τῶν

ἐμμίσθων δημοτικῶν ἀξιωματικῶν· ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀμίσθους συμβούλους τοῦ δημάρχου, εἴτινες εἶναι καὶ αἱ πλείονες, ἡ ἐξουσία τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου εἶναι ἀπεριόριστος, ἀνανεοῦνται δὲ οὗτοι κατὰ τὸ ἡμίον ἀνὰ τρία ἔτη λαμβάνουσι μικρὰν ἐπιχορήγησιν διὰ τὰς δαπάνας τῆς θέσεως καὶ ἀποκτῶσι τὸν τίτλον «Δημογέροντες».

Ἡ κυρία ἐπιτήρησις τῆς ἐκτελεστικῆς τοῦ δήμου ἐξουσίας συγκεντροῦται ἐν τῷ δημοτικῷ συμβουλίῳ. Ὡς δευτερος βαθμὸς ἐπιτηρητικὸς πρέπει νὰ θεωρηθῶσι τὰ ἐπαρχιακὰ καὶ νομαρχιακὰ συμβούλια μέχρι τοῦ ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐπικρατείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δάνεια, τὰς ἀπαλλοτριώσεις δημοτικῶν κτημάτων, τὴν ἐπιβολὴν νέων φόρων κττ. αἱ ἀποφάσεις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὑπόκεινται εἰς τὴν κηδεμονικὴν ἐγκρίσιν τῆς κυβερνήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν προϋπολογισμὸν, τὸ σχέδιον αὐτοῦ καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ἐκτίθεται δημοσίᾳ ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας, ὅπως ἕκαστος φορολογούμενος λάβῃ γνῶσιν καὶ ὑπεβάλλῃ τὰς παρατηρήσεις του, κατόπιν δὲ εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει. Τῆς αὐτῆς δημοσιεύσεως τυγχάνουσι καὶ οἱ ἀπολογισμοί.

Ἡ μεταξύ δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου σχέσις ἔχει τι ἰδιαιτέρον, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐπιτηρεῖ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν, ἔχον τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν διοικητικοῦ δικαστηρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ πλειονοψηφία ἀποτελεῖται διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως ἐφ' ὅλων τῶν λοιπῶν πράξεων τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ὡς καὶ νὰ ἀρνήται τὴν ἐκτέλεσιν πάσης ἀποφασεῶς του ἀντιβαιούσης εἰς τὸν νόμον.

Αἱ συνεδριάσεις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου εἶναι δημόσιαι. Εἰς ὅσας πόλεις ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς

δημάρχου, προεδρεύει οὗτος τῶν συλλεξέσεων τοῦ δημοτικού συμβουλίου. Εἰς ὅσας δὲ πόεις ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ εἶναι πολυπρόσωπος, τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐλεγεῖ τὸν πρόεδρόν του. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ δημοτικού συμβουλίου εἶναι διτταί: ἡ συμφηφοροῦσι κατ' αὐτάς καὶ τὴ μέση τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἡ ἔχουσι ταῦτα μόνον τὸ ἰλόγον, ὅταν ζητήσωσιν αὐτὸν ἢ ἄλλως ζητηθῶσιν, ἐφ' ᾧ καὶ κατὰ πᾶσαν συνεδρίαν τοῦ δημοτικού συμβουλίου καλοῦνται τῆ μέλη τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Τοιαῦται εἶναι αἱ γενικαὶ ἀρχαί, ἐφ' ᾧ πρόκειται νὰ ὀργανίσῃ ὁ Πρῶσσο, νομοθέτης τοῦς ἀστυκούς νόμους τῆς ἐπικρατείας, πρὸς συμπλήρωσιν τῶ ἐν ἔτει 1872 σχετικῶς κανονισθέντων, ὅσον ἀφορᾷ τοῦς ἐξοχικοὺς δήμους αὐτῆς.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΔΙΑ ΠΟΛΛΟΥΣ ΚΑΙ ΔΡ' ΟΛΙΓΟΥΣ.

Ἐκ τῆς ἐπόψεως τῶν καταναλωτῶν ἡ βιομηχανία δι-
νται νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο κεφαλαιώδεις κατηγορίας, διότι
ἡ ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐρασιαν τῶ ἀναγκῶν τῆς πολυ-
τελείας (ὀλίγοι), ἡ ἀποβλέπει μᾶλλον εἰς τὴν δημιουργίαν
τῶν ἐφοδίων τῆς κοινῆς ζωῆς (πολλοί). Ποία μεταξὺ τῶν
δύο τούτων βιομηχανιῶν, τῆς ἐξαιρητικῆς ἤτοι καὶ τῆς
κοινῆς, προβαίνει β. αὐτότερον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν; εἰς τὸ
ζήτημα τοῦτο ὁ σοφὸς καθηγητῆς κ. Roscher δίδει τὴν ἐπο-
μένην λύσιν ἐν τῇ πρό ὀλίγων ἐτῶν δημοσιευθείσῃ πραγ-
ματεία αὐτοῦ «Περὶ τῆς Ἐδρας τῶν Διαφόρων Κλάδων
τῆς Βιομηχανίας».

—Ἐὰν συμβουλευθῶμεν ἀπλῶς τὸν κοινὸν νοῦν, ἡ περὶ

τὴν κοινὴν τὴν μεγάλην κατανάλωσιν ἀσχολουμένη βιο-
μηχανία παρίσταται ὡς ἡ πρωϊμότερον ἀνθρώπου ἐν τού-
τοις ἡ πέτρα ὅπως βεβαιούται ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἀποδεικνύει
τὸ ἐναντίον. Ὅτι ἀποκλιεῖται μὲς τῆς τάξεως παρὰ τοῖς
πλείστοις τῶν ἐνῶν, ταῖ ἀναπτυχθεῖσιν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ
ἀνευ ξένης συνδρομῆς, εἶναι καταγωγῆς πολὺ νεωτέρας
τῆς τῶν μεγιστάνων καὶ δουλαποίκων. Ἡ μέση αὕτη τάξις
ἀποκτᾷ συνήθως σημασίαν, ὅταν αἱ διάφοροι βιομηχανίαι
ἀρχίσωσι ν' ἀνθῶσιν, ἀπορρέει δὲ ἀκριβῶς ἐξ αὐτῶν. Ἐπο-
μένως ἡ βεβαία ἐκείνη καὶ προσεχῆς κατανάλωσις, τῆς
ὁποίας δέονται τὰ πρῶτα δοκίμια πάσης βιομηχανίας, δὲν
δύναται νὰ στηριχθῇ τὸ κατ' ἀρχάς εἰς τὴν κατανάλω-
σιν τῆς μέσης τάξεως. Αἱ κατώτεροι δὲ αὐτῆς τάξεις εἶναι
ἱκανῶς πτωχαὶ καὶ ὀπισθοδρομικαὶ ἵνα μικρὰν παράσχωσι
βοήθειαν. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐκάστη εἰκογένεια
παρ γὰρ ὅτι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν συντήρησίν τῆς, καταναλί-
σκει δὲ ὅλα τὰ προϊόντα τῆς. Ὅταν, ἐπ' ἐσχάτων ἀκόμη ὁ
Ῥῶσσος χωρικός μόνον σίδηρον καὶ ἄλας ἠγόραζε, κατὰ τί
ἄλλο ἠδύνατο νὰ συντρέξῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας;
Τοιοῦτοτρόπως ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ὁ πολιτισμὸς διατελεῖ
ὑπὸ γενικὴν ἐποψίν εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα, ἡ ἐνθαρ-
ρύνουσα τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν κατανάλωσις περιο-
ρίζεται κατ' ἀνάγκην μεταξὺ τῶν πλουσίων καὶ τῶν ἰσχυ-
ρῶν.

Ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης οἱ Ἰβάνς, καλοῦντες ἐν Ῥωσσίᾳ
ξένους ἐργάτας ἀπέβλεψαν μόνον εἰς τὴν κατασκευὴν μετα-
ξωτῶν ὑφασμάτων καὶ ταινιῶν χρυσοῦφάντων. Ὁ Μέγας
Πέτρος τὸ αὐτὸ ἐκλήουθησε σύστημα, καὶ σήμερον
ἔτι ἐν Ῥωσσίᾳ τὰ τῆς συνηθεστερας χρήσεως μεταξω-
τὰ ὑφάσματα εἶναι τὰ χειρότερα, ἐνῶ τὰ τῆς ἄκρας πολυ-
τελείας συναγωνίζονται πρὸς τὰ Γαλλικά, μόνον κατὰ τὴν
τιμὴν μειονεκτοῦντα, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀκριβώτερα κατὰ 30
περίπου τοῖς 0[0]. Κατηγορήθη πολλάκις ὁ Colbert ὅτι, ἐν

ταίς σχεδίαις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας, ἀπέ-
βλεψε κυρίως εἰς τὸν κλάδον τῆς μεγάλης πολυτελείας.
Ἐθεωρήθη δὲ τόσῳ παράλογος ἡ προτίμησις αὐτῆ ὡς καὶ
ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις θὰ ἐκοσμεῖτο διὰ χρυσῶν ται-
νιῶν, λίθων πολυτίμων καὶ τριχάπτων, ἐνῶ στερεῖται κα-
λοῦ ὑποκαμίσου.

Ἡ σύγκρισις αὐτῆ εἶναι ἀδικωτάτη. Ὁ Γαλλικὸς λαὸς
δεικνύει πλείονα τάσιν καὶ ἐπιδεξιότητα διὰ τὰ λεπτότερα
προϊόντα τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς βιομηχα-
νίας. Ἀπόδειξις ἡ Παγκόσμιος Ἐκθεσις τοῦ Λονδίνου
(1854), ἐν ἣ ὁί Γάλλοι ἐπὶ 472 μεγάλων μεταλ-
λαίων ἔλαβον 56, ἐπὶ 2927 μικρῶν ἔλαβον 638 καὶ ἐπὶ
2086 ἐπαίνων ἔλαβον 365. ἂν συγκρίνωμεν τὰς ἐπὶ τῶν
βροβείων τούτων Γαλλικὰς μερίδας, ἡ σχετικῶς μείζων
ἀνήκει εἰς τὰ ὑψηλότερα στρώματα τῆς βιομηχανίας. Ὁ
Colbert λοιπὸν ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν εἰδικότητα
ταύτην τοῦ Γαλλικοῦ χαρακτῆρος. εὐδομοῦ δὲ ὁλλαγῶ
ἠδύνατο πληρέστερον νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ προειρημένον σύστη-
μα ὅσον ἐν τῇ Γαλλίᾳ τοῦ Colbert ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ πᾶν συν-
ίστατο εἰς ἓνα θρόνον ὑπέρλαμπρον, περιστοιχισμένον ὑπὸ
εὐγενῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀυλικῶν, καὶ ἡ μὲν τάξις τοῦ
ἄστυ ἦτο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἡ δὲ τάξις τοῦ χωρικοῦ
ὀλίγα ἔτη πρότερον ἐθεωρεῖτο καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ Bodin
ὡς παράρτημα τῶν σιτοπωλῶν, τῶν ἀρτοποιῶν καὶ τῶν
κρεωπωλῶν.

Ἄλλ' ἡ ἡμετέρα ἀρχή, τῆς ὁποίας ἡ πρακτικὴ σημασία
εἶναι τόσον καταφανής, ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἐν Κεϋλάν ἐνθα
ἡ ὑφαντικὴ εἰσήχθη ἐκ τῶν παραλίων τῆς Μαλακκᾶρ κατὰ
πρῶτον δι' ὑφάσματα χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ εἰς χρυσεῖν αὐλῆς.
βραδύτερον δὲ διὰ χρυσοῦ ὑφάσματα. Ἡ οἰκονομικὴ αὐτῆ
ἀλίθθεια ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ τῶν πρώτων αἰῶνων τῆς ἱστο-
ρίας τῆς Γερμανίας. Ἡ ὀλιποποιία φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς
τὸς πρώτους τῆς χώρας ταύτης βιομηχανικοὺς κλάδους.

Ἦδη παρὰ τοῖς Βανδάλαις ἐτιμᾶτο αὐτῆ κατὰ τὸ μέτρον
τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν προϊόντων αὐτῆς. Τὰ αὐτὰ ἀπαν-
τῶνται καὶ περὶ τὴν κατασκευὴν ἀγγείων ἐκ πολυτίμων
μετάλλων παρὰ τοῖς Φράγκοις καὶ Βισιγόθοις, διότι
κατὰ πρῶτον μὲν τὰ μέταλλα ταῦτα εἶναι εὐκατέργαστα καὶ
περιέχουσι μεγάλην ἀξίαν ἐν ὄγκῳ εὐκόλῳ εἰς ἀπόκρυψιν
καὶ μεταβίβασιν (ιδιότης σπουδαιότατη κατ' ἐποχὴν ἐν ἣ
ἡ ἰδιοκτησία συνεχῶς ἀπειλεῖται). Ἐπὶ τέλος δὲ ἕνεκα
τοῦ χαρακτῆρος τῆς μεσαιωνικῆς πολυτελείας, ἡ συνηθε-
στέρα αὐτῆς μορφή, συνισταμένη εἰς γιγαντιαία συμπόσια
καὶ εἰς πολυανθρώπους συνοδείας, δὲν ὑπεκίνει ἐξ αὐτῶν
τὴν βιομηχανικὴν δραστηριότητα, ἀλλὰ περιωρίζετο, ὑπὸ
τὴν ἐποψίν τῶν ἐπίπλων, εἰς μικρὸν ἀριθμὸν σπανίων ἀν-
τικειμένων. Παρὰ τοῖς Βένδοις ἡ ἐκ μετάλλου κατασκευὴ
εἰκόνων τῶν Θεῶν εἶναι ἀρχαιοτάτη, διότι ἐπρόκειτο περὶ
ἐμπορεύματος, τὸ ὅποιον τὰ χριστιανικὰ γειτονικὰ ἔθνη
δὲν ἠθελον νὰ τοῖς προμηθεύσωσι.

Σήμερον ἔτι οἱ βαρβαρικοὶ λαοὶ καθίπτανται ἐπιδέξιοι εἰς
τὴν κατασκευὴν ὀλιγαρίθμων σπανίας ἀξίας τεχνουργημά-
των πολὺ πρὶν ἢ δυνηθῶσι νὰ παραγάγῃσι καλὰ εἰς μεγά-
λην ποσότητα. Οἱ Ἴνδοι τοῦ Χιλὶ κατασκευάζουσι, πλέ-
κοντες δερματίνας λωρίδας, κλπ. τεχνουργήματα, ἐντελῶς
προκαλοῦντα τὴν ἐκπλήξιν. Αἱ πῆλιναι χύτραι τῶν Ἰνδῶν
εἶναι σπερεώτεραι τῶν ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχα-
νίας ππραγομένων. Παρομοίως κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα
τὰ πλεκτὰ τῶν Λαπώνων κίνιστρα ἦσαν πολὺ διαρκέστερα
τῶν Σουηδικῶν. Ὅ,τι συνέβη κατὰ τὸ 1823 εἰς τὸν Crawford
εἶναι χαρακτηριστικὸν διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύ-
ξεως πάσης βιομηχανίας ἐξωθεν εἰσαγομένης ἐν τῇ χώρᾳ.
Ἐδῶρθεν οὗτος εἰς μέγαν ἄρχοντα τῆς Κογκιγινίας ἐξαι-
ρετον ἀγγλικὸν πυροβόλον. Μετὰ 15 ἡμέρας τῷ ἔδειξαν ἕτε-
ρον τόσον ἀκριβῶς ὅμοιον πρὸς τὸ δοθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε
μόλις ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ μεταξὺ αὐτῶν ὁ ὀφθαλμὸς. Ἡ

μόνη διαφορά ἦτο, ὅτι ἐπειδὴ οἱ Ἰθαγενεῖς δὲν ἐγνώριζον τὴν μέθοδον τῆς τήξεως τοῦ γάλλου τοῦ παρ' αὐτῶν κατασκευασθὲν ὄπλον ἦτο ἀνεπίδεκτον χρήσεως.

ὑπολείπεται ἡ ἔρευνα φαινομένου, εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐπαναλαμβάνου, ἐννο. καθ' ὃ τὰ προϊόντα τῆς μεγάλης πολυτελείας προπαρασκευάζουσι τὴν ὁδὸν εἰς συνήθη, προϊόντα μεγίστης καταναλώσεως. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ρακὴ κατ' ἀρχὰς παρήγετο ἐκ τοῦ οἴνου, κατόπιν ἐκ τῆς ὑπερστάθμης, ἀκολούθως ἐκ τοῦ σίτου, ἔπειτα ἐκ τῶν πατατῶν καὶ τέλος ἐπ' ἐσχάτων εὐρέθη ὁ τρόπος τῆς παραγωγῆς ἐξ οὐσιῶν ἐτι κοινοτέων. Ὁ πρὸς ἐπίστρωσιν χροώδης χάρτης εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ ἀπλῶς τυπομένου καθὼς καὶ τὸ πρὸς ἐπίστρωσιν ὕφασμα ἀρχαιότερον τοῦ ἀντιστοίχου χάρτου. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἡ σφράγις τῶν ἐπιστολῶν ἐνηργεῖτο διὰ τοῦ κηροῦ τῆς μελίσης, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17 αἰῶνος ἤρχισαν νὰ μεταχειρίζονται τὸν Ἰσπανικὸν κηρὸν, μετὰ τὸν τρικονταετηρὸν δὲ πόλεμον ἀνεφάνη ἡ χρῆσις τῶν τεμαχίων τῆ ζύμης. Οἱ ἀργυροὶ καθρέπται εἶναι ἀρχαιότεροι τῶν ἐξ ὑέλου καὶ οἱ ἐκ καθαρωτέρου ἀργύρου κατασκευασμένοι εἶναι ἀρχαιότεροι τῶν λοιπῶν. Ὅπως αἱ διεφθαρμένοι πραγματεῖαι: ἀα φαίνονται ἐν γένει μετὰ τὰς καλὰς, οὕτως καὶ ἡ πρώτη ρακὴ ἦτο ἰσχυροτάτη καὶ ὁ πρῶτος χάρτης κάλλιστος καὶ στερεώτατος. Ἡ χρύσεσις κατέστη βαθμηδὸν ὀλιγώτερον παχεῖα, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλος ἀπέληξε εἰς τὸ κτελούμενον χρυσοῦν ἐπίχρισμα. Πλεῖσται βιομηχανίαι κινουῦνται διὰ φυσικῶν δυνάμεων τὰς ὁποίας τὸ κατ' ἀρχὰς μόνον χάριν τέρψεως μετεχειρίσθησαν οἱ ἄνθρωποι ὡς συνέβη ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῆς πυρίτιδος, τοῦ τεχνητοῦ πάγου κλπ. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ὠρολόγια ἐνεφανίσθησαν κατὰ πρῶτον ὡς παιδικὰ ἀθύρματα.

Ὡς παρετήρησεν ἤδη ὁ Rau ἐν ταῖς ἐξέδοις Μελέταις αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἡ βιομηχανία ἀρ-

χεται ἱστορικῶς διὰ τῶν ἐργαλείων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπὶ μικρῆς κλίμακος καὶ διὰ μικροῦ κεφαλαίου, ὅπερ, χάρις εἰς τὴν ταχεῖαν κυκλοφορίαν τῶν προϊόντων, δὲν μένει περιπλέον στάσιμον διὰ χρόνον πολύν.

ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΔΕΙΩΜΑΤΙΚΟΙ.

Τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ΦΕ'. ὀργανισθὲν εἰδικὸν ταμεῖον πρὸς χρηματικὴν ἐπικουρίαν τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος (ἐν οἷς καὶ οἱ τοῦ λογιστικοῦ, ἱατρικοῦ καὶ ναυπηγικοῦ κλάδου καὶ οἱ δόκιμοι ἀ τάξεως) ἀνήκει εἰς τὴν γενικὴν ἐπὶ τοιούτων θεμάτων συνειριστικὴν ἐννοίαν. Ὅλοι οἱ ναυτικοὶ ἀξιωματικοί, ἐγερτοί, διαθέσιμοι καὶ ἀργοί, εἶναι ὑπόχρεοι νὰ καταβάλλωσι κατὰ μῆνα εἰς τὸ ταμεῖον τοῦτο 5 δραχμάς, κρατουμένας ἐκ τῆς τακτικῆς μισθοδοσίας των. Ἐν περιπτώσει ἀποδιώσεως αὐτῶν, τὰ καταβληθέντα ποσὰ τῶν συνεισφορῶν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς ἐκ διαθήκης κληρονόμους των, καὶ τούτων ἐλλειπόντων εἰς τὰ τέκνα καὶ τὴν χήραν των, ἐν ἐλλείψει δὲ καὶ τοιούτων εἰς τοὺς λοιποὺς κληρονόμους· μὴ ὑπαρχόντων δὲ τοιούτων, μένουσι εἰς ὄφελος τοῦ ταμεῖου. Ἐὰν οἱ καταθέσαντες ἀξιωματικοὶ παρητήθησαν ἢ ἀπετάχθησαν ἀνευ ἰσοβίου συντάξεως, ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐστερήθησαν τοῦ βαθμοῦ ἢ τῆς συντάξως τῶν ἔχουσιν ἐπίσης δικαίωμα εἰς ἐπιστροφήν τῶν παρ' αὐτῶν καταβληθέντων εἰς τὸ ταμεῖον τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν. Τοιοῦτοτρόπως τὸ κύριον ἐκ τῆς ἐπόψεως τῶν ἀτομικῶν συνεισφορῶν ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν κίνησιν καὶ τὴν κάρπωσιν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ συγκεντρωμένων κεφαλαίων, ἀφοῦ ἡ ἐπιστροφή αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸν κανόνα.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑπάρχουσι καὶ οἱ ἐξῆς πόροι: ἀφ' ἐνός, ὡς κυβερνητικὴ τις ἐπιχορήγησις, τὰ ποσὰ, ἅτινα εἰσάγονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον λόγῳ κρατήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ διατελούντων ἀξιωματικῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ τυχόν πρὸς τὸ ταμεῖον τῶν ἀποστράτων δωρεαί. Περιπλέον οἱ μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ

ταμείου τούτου διοριζόμενοι εἰς βαθμὸν ἀξιωματικοῦ ὀφείλουσι νὰ καταθέσωσιν εἴτε διὰ μιᾶς εἴτε τμηματικῶς τὸ ἀναλογοῦν τῆς συνεισφορᾶς διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς χρόνον, χωρὶς ὅμως οὗτος νὰ ὑπερβαίνει ἐν τῷ μέλλοντι τὴν πενταετίαν. Προφανῆς δὲ ἐν τῇ προνοίᾳ ταύτῃ ὁ σκοπὸς τῆς κατὰ τὰ ἐνόητα ἐπιεικοῦς οἰκονομικῆς ἐξομοιώσεως τῶν νεωτέρων πρὸς τοὺς παλαιοτέρους ἀξιωματικούς.

Τὰ προεκτεθέντα κεφάλαια εἴτε κατατίθενται παρά τινι τραπέζῃ ἀσφαλῶς, εἴτε μετατρέπονται εἰς ὁμολογίας ἐθνικῶν δανείων, εἴτε τοποθετοῦνται εἰς ἀγορᾶς προσοδοφόρων κτημάτων ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν. Τὰ $\frac{1}{10}$ τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ταύτης πηγαζόντων εἰσοδημάτων καὶ τῶν ἐκ τῶν συνεισφορῶν τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν συναγομένων χρημάτων, κατὰ τὸ περὶ οὗ ἐκάστοτε πρόκειται ἔτος, χρησιμεύουσιν εἰς περίθαλψιν ἰσόβιον τῶν ἀποστρατευομένων ἀξιωματικῶν τοῦ πολεμικοῦ ἡμῶν ναυτικοῦ, διανεμουμένου τοῦ ἀθροίσματος κατ' ἴσα ἐνιαύσια μερίσματα, τὰ ὅποια ὅμως διὰ τὰ πρῶτα μὲν πέντε ἔτη δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς 60 δρ. κατὰ μῆνα, διὰ τὰ κατοπινὰ δὲ τὰς 120. Τὸ ὀφειλόμενον μέρος τῶν ἀποβιούντων ἀποστράτων διατίθεται καθ' ὃν τρόπον ἐνεργοῦνται, ὡς προερρήθη, καὶ τὰ κατὰ τὰς συνεισφορὰς αὐτῶν. Σημειωτέον ἐν γένει ὅτι τόσον τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου ὅσον καὶ τὰ μερίσματα τῶν μετόχων αὐτοῦ εἶναι ἀκατάσχετα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπολειπόμενον $\frac{1}{10}$ τῶν προεκτεθέντων χρηματικῶν ποσῶν, διατίθεται τοῦτο πρὸς σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσέρχονται περιπλέον 1) τὰ τυχόν περισσεύματα ἐκ τῆς πρὸς τοὺς μετόχους διανομῆς τῶν κανονικῶν μερισμάτων, 2) αἱ πρὸς τὸ ταμεῖον δωρεαί, 3) αἱ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκπτώσεις τῶν καταθέσεων καὶ μερισμάτων τῶν ἀποβιούντων μετόχων καὶ 4) αἱ προμνησθεῖσαι καταβολαὶ τῶν κατὰ πρῶτον βαθμολογουμένων ἀξιωματικῶν. Ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ τούτου ἀφ' ἑνὸς πληρόνεται τὰ μερίσματα τῶν ἀποστρατευομένων ἀξιωματικῶν διὰ τὸ σχετικὸν μέρος τοῦ πρώτου ἔτους, καθ' ὃ ἐτέθησαν εἰς ἀποστρατείαν, καὶ ἀφ' ἑ-

τέρου ἐνεργοῦνται αἱ προεκτεθεῖσαι ἐπιστροφαὶ τῶν συνεισφορῶν.

Ἐν γένει ἡ διοίκησις τοῦ ἐν λόγῳ ταμείου ἀνήκει ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν εἰς ἐνιαύσιον, ἀμισθον καὶ ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνον, τριμελῆ Ἐπιτροπὴν, ἐδρεύουσαν ἐν Ἀθήναις, τῆς ὁποίας ὁ μὲν πρόεδρος διορίζεται διὰ Β. διατάγματος, τὰ δὲ ἕτερα δύο μέλη δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς. Ἡ κυβερνητικὴ ἐπιτήρησις ἐξασκεῖται διὰ τοῦ διοριζομένου Β. Ἐπιτρόπου, ἔχοντος γνώμην συμβουλευτικὴν, κυροῦντος διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὰς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ εὐθυνομένου προσωπικῶς, ἐὰν δὲν ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς περιστολὴν τῆς ἐκ δόλου ἢ ὀλιγωρίας τῆς ἐπιτροπῆς, ζημίας τοῦ ταμείου.

Μένει νὰ ἴδωμεν τοὺς πρώτους καρποὺς τοῦ προκειμένου ταμείου ἀπὸ τῆς 1 Μαΐου 1874, καθὼς καὶ τὰς πρώτας περιθάλψεις ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1875, καθ' ἃ δηλαδὴ πρὸς ἀμφοτέρα προϋνόησεν ὁ ὀργανισμὸς αὐτοῦ, ἐν γένει τὴν μέχρι τέλους 1875 κίνησιν ὡς ἐξάγεται αὐτῇ ἐκ τῆς δημοσιευθείσης κατὰ τὰ κεκανονισμένα λοφοδοσίας τῆς διοικήσεως Ἐπιτροπῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως (Μάιος 1876).—Ἐκ συνεισφορῶν τῶν ἀξιωματικῶν δρ. 16385, ἐκ κανονικῶν ἀδειῶν δρ. 7354,78, ἐκ τόκου ἐθνικῶν δανείων δρ. 2980, ἐκ χρηματικῆς ὀφειλῆς ἐπὶ ἀγορᾶς μετοχῶν τῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης δρ. 800, τὸ ὅλον τῶν εἰσοδημάτων δρ. 27519,78. Ἀπέναντι αὐτῶν ἢ εἰς μερίσματα διατεθεῖσα ποσότης ἀνέβη κατὰ τὸ 1875 εἰς δρ. 4840, ἀφορῶσα 7 ἀποστράτους (5 πρὸς 720 δρ., 1 πρὸς 660, καὶ 1 πρὸς 580), ἐπιστράφησαν εἰς κληρονόμους 2 ἀξιωματικῶν δρ. 80, ἄλλα μικρὰ ἐξοδα δρ. 175· ἀπολείπονται δρ. 22424,78, περιουσία τοῦ ταμείου διατεθειμένη ὡς ἐξῆς : εἰς ἐθνικὰ δάνεια τῶν 26 ἐκφρ. 20 ὁμολογίαί (πρὸς δρ. 560) 11200 τῶν 6 ἑκατ. δρ. 30 ὁμολογίαί (πρὸς δρ. 100) 3000, εἰς 25 μετοχὰς τῆς Γεν. Πιστ. Τραπέζης (πρὸς δρ. 175) 4375, εἰς χρηματικὰ ἐντάλματα δρ. 3849,78 καὶ εἰς μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ δρ. 385,78.

Ἡ διεύθυνσις τῶν ἀριθμῶν τούτων ὑπόσχεται εὖρωστον μέλλον καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ λειτουργοῦσα ἐν τῷ κατ'

αυτοὺς ὀργανισμῶ ἰδέα ὡς ἀναγομένη εἰς τὸν καθολικὸν προορισμὸν τῆς στρατιωτικῆς ἡμῶν κατὰ θάλασσαν προαγωγῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ οἰκονομικὴ πρόνοια ὑπ' οὐδεμίαν ἔποψιν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνωφελῆς ἐν τῇ μεγάλῃ τῶν συνδυασμῶν αὐτῆς ἀποστολῇ.

ΝΕΩΤΕΡΑ ΠΟΙΜΕΝΙΚΗ.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀκανονίστου ποιμενικῆς ὁσημέραι προβαίνουσα ἐρήμωσις τῆς Ἑλληνικῆς γῶρας προκάλεσε τελευταίον τὴν πρόνοιαν τοῦ νομοθέτου ἐπὶ δύο δήμων, τοῦ Ἀθηναϊκοῦ καὶ τοῦ Πειραιικοῦ. Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι βαθμηδὸν ἢ ἐμπνέουσα αὐτὸν ἰδέα θέλει ἐπεκταθῆ καὶ πρὸς ἄλλα μέρη τῆς ἐπικρατείας, μέχρις οὗ τὸ ἀληθές συμφέρον τῆς ποιμενικῆς ἀναγκάσῃ ταύτην νὰ ἀποταθῆ εἰς τὰς νεωτέρας τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας μεθόδους, τῶν ὁποίων ὁ κύριος χαρακτήρ εἶναι οὐχὶ ἡ μεταβατικὴ, οὕτως εἶπεῖν, βόσκη ἐντὸς ἀπεριορίστων ἐκτάσεων, ἀλλ' ἡ ἐντὸς ὠρισμένων τοῦ ἐδάφους περιφερειῶν συντήρησις καὶ ἀνάπτυξις τῶν ζώων.

Κατὰ τὸν ΦΟΖ' νόμον τῆς 27 Ἰανουαρίου 1876 ἀπαγορεύεται ἡ βόσκησις τῶν ποιμνίων προβάτων καὶ αἰγῶν ἐν ἀπάσῃ τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀρχεταὶ τέσσαρας μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, καὶ ἐπειδὴ αὕτη ἐγένετο διὰ τοῦ 7 φύλλου τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 28 Ἰανουαρίου 1876 ἢ τετράμηνος προθεσμία, κατὰ τὰ περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων ἰσχύοντα, συνεπληρώθη κατὰ τὰ τέλη Μαΐου 1876. Ἐπομένως ὑποθέτω, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προκειμένου νόμου ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ὑπὸ ποιμενικὴν ἀπηγόρευσιν περιφερείας καὶ ὅτι ἡ περίξ τῆς πρὸς Κηφισιὰν ἀγούσης παρατηρουμένη βόσκησις ποιμνίων προβάτων καὶ αἰγῶν ἀνήκει εἰς τὰ τελευταῖα ἔχνη τῆς προηγουμένης ἐξοχικῆς τῶν Ἀθηνῶν καταστάσεως. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου παύει μετὰ τρία ἔτη, ἐξ οὗπερ συνάγεται ὅτι αἱ σκέψεις τοῦ νομοθέτου εἶναι οὐσιωδῶς ἀκόμη δοκιμαστικάι. Πρέπει λοιπὸν ν' ἀνανεωθῆ ὁ νόμος μετὰ τὴν τριετίαν καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ βελτιωθῆ διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν το-

πικῶν ὄρων καὶ τῆς ποιμενικῆς τοῦ ἔθνους ζωῆς πρὸς εὐρύτερους διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον σκοπούς.

Ἡ γενικὴ ἐν τούτοις διεύθυνσις τῶν νομοθετικῶν ἰδεῶν φαίνεται ἀπὸ τοῦδε σαφῶς. Ὁ νόμος τῆς 27 Ἰανουαρίου 1876 ἐννοεῖ ὅπως προσδιορισθῶσιν ἀνάλογοι περιφέρειαι ἐντὸς τῶν δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πρὸς βόσκησιν τῶν ἀναγκαίων ποιμνίων. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 γαῖαι ἐκτάσεως ἀνωτέρας τῶν 500 στρεμμάτων, εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἰδιοκτήτην ἀνήκουσαι, δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι ποιμενικὴν περιφέρειαν ἐξαιρουμένην τῆς ἀπαγορεύσεως.

Μένει δυσεξήγητον τίνας ἔνεκεν ὁ νομοθέτης ἀπήτησεν ὥστε αἱ γαῖαι νὰ ἀνήκωσιν εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἰδιοκτήτην, ἀφοῦ τὸ συνάλλαγμα τῆς μισθώσεως δύναται νὰ καταστήσῃ συνεταιρισμὸν, οὕτως εἶπεῖν, γαιῶν ἀνηκουσῶν εἰς διαφόρους ἰδιοκτητάς, δυνάμενον νὰ κανονισθῆ ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἐνιαίας ἰδιοκτησίας. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ἀπαιτεῖται ὁ ἰδιοκτήτης τῶν γαιῶν τούτων νὰ ἀποταθῆ διὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸ ἀνήκον δημοτικὸν συμβούλιον ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, ἐπισυναπτῶν καὶ τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ ἐν τῇ ἀναφορᾷ του, ἐν ἣ πρέπει νὰ ὀρίζηται ἡ ἐκτασις καὶ τὰ ὅρια τῶν γαιῶν καὶ νὰ δηλοῦται ἡ πρόθεσις τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῶν ὡς διαρκῶς βόσκησιμον (λειβαδιῶν).

Ἐντὸς ἐνός μηνός τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως, ἂν δύνανται αἱ γαῖαι νὰ χρησιμεύσωσι διὰ βόσκην προβάτων καὶ αἰγῶν, καὶ πόσων. Προφανῶς ἡ ἐπέμβασις αὕτη τοῦ δημοτ. συμβουλίου εἰς τὴν ἐκκτίμησιν τῶν κατὰ τὰς διαφόρους γαῖας ποιμενικῶν ὄρων ἐπιφέρει σύγχυσίν τινα μεταξὺ διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς. Ὁ ἀσφαλέστερος κριτής περὶ τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν γαιῶν καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν αὐταῖς ζώων εἶναι ὁ βιομήχανος. Ἐν γένει ἡ δοθεῖσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐξουσία ἔχει τι κανονιστικὸν καὶ ὑπεθυμίζει παρελθόντας χρόνους τῆς προστατευτικῆς βιομηχανίας. Ἡ ἕτερα λειτουργία τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου εἶναι συμφωνοτέρα πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἐξοχῆς ἀστυνομικὴν καὶ ἐξασφαλιστικὴν τοῦ δημοτικοῦ ὀργανισμοῦ ἐννοίαν. Οἱ προμνησθέντες ἰδιοκτῆται ὀφείλουσι νὰ δώσωσι κτηματικὴν

ἐγγύησιν, ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, διὰ τὰς τυχόν προσγενησομένας ζημίας ἐπὶ τῶν παρακειμένων κτημάτων, δι' ἃς κηρύσσονται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ὑπεύθυνοι. Ἄμα δοθῆ ἡ ἐγγύησις, χορηγεῖται ἡ ἄδεια εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας καὶ δαπάνη αὐτῶν δημοσιεύεται διὰ δύο τοῦλάχιστον ἐφημερίδων. Ὑπὸ τίνος χορηγεῖται ἡ ἄδεια, ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει ἐν τῇ σιωπῇ του πρέπει νὰ εἰκασθῆ ὡς κανονικὴ ἐξουσία αὐτὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὅλης διασκευῆς τοῦ νόμου, τὸν ἄξονα τῆς ὅλης ιδέας.

Ἐὰν πρόβατα ἢ αἰγες προξενήσωσι ζημίαν ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ὀρίζει πρὸς ἐκτίμησιν αὐτῆς τρία ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ, τῶν ὁποίων ἡ ἐκθεσις ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ζημίας. Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀτελής. Πρέπει ἄρα γε ἐκάστοτε μετὰ πᾶσαν ζημίαν νὰ συνέρχηται τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, ὅπως ἀποφασίζῃ; Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ τὰ ἔγνη πολλάκις τῆς βλάβης μετατρέπονται. Ἐξ ἅπαντος ἔπρεπε διαρκῆς νὰ ὀργανισθῆ ἐπιτροπὴ πρὸς τὸν προκείμενον σκοπὸν ἐντὸς τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἡ ἀνάμιξις τοῦ ὁποίου ἐν γένει εἰς τοιαῦτα ζητήματα τῆς τοπικῆς οἰκονομίας κρινεται ὡς πολλὰς ἐγγυήσεις περιέχουσα.

Ἡ ὡς ἀνωτέρω ὀριζομένη ἱκανοποίησις τοῦ ζημιωθέντος γείτονος ἢ μεμακρυσμένου γαιοκτῆτου ἀποτελεῖ τὸ ἐν σκέλος τοῦ προκειμένου νομοθετικοῦ κατασκευάσματος. Τὸ ἕτερον σκέλος ἀποτελεῖται ὑπὸ τῆς ποινῆς. Κατὰ τὸ ἄρθ. 3 τοῦ νόμου ὁ βόσκων μόνος ἢ δι' ἄλλου ποιμένα προβάτων ἢ αἰγῶν εἰς ἄλλας παρὰ τὰς προσδιορισθείσας γαίας, καθῶς καὶ ὁ βόσκων ἐντὸς αὐτῶν πλείονα τῶν ὀρισθέντων ζῶων τιμωρεῖται διὰ προστίμου δρ. 100—200, ἐν ὑποτροπῇ δὲ διὰ προστίμου δρ. 500 καὶ κρατήσεως 1 μηνός.

Ἡ πρακτικὴ αὕτη κύρωσις ἔχει βεβαίως τὴν σημασίαν τῆς. Ἄλλ' ὡς ἐπὶ πλείστων ἄλλων παρ' ἡμῖν θεμάτων ὑπολείπεται καὶ κατ' αὐτὴν ἡ προσδοκία τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἐφαρμογῆς.